



Delårsrapport aug 2023- Nämnder

Kretslopp och vattennämnden

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Väsentlig styrinformation till kommunledningen.....	5
2.1	Verksamhetens utveckling	5
2.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling.....	5
2.1.2	Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling	8
2.2	Kommunfullmäktiges budgetmål	9
2.2.1	Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.....	9
2.2.2	Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.	9
2.2.3	Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.	9
2.2.4	Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.	10
2.2.5	Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.....	10
2.2.6	Göteborgs biologiska mångfald ska öka.	11
2.2.7	Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.	11
2.2.8	Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.	11
2.2.9	Alla göteborgare ska ha en hälsosam livsmiljö.	12
2.3	Kommande förändringar och framtida utmaningar	12
3	Övrig uppföljning till kommunledningen.....	14
3.1	Utveckling inom personalområdet.....	14
3.1.1	Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv.....	14
3.1.2	Analys av situationen inom HR-området.....	14
3.1.3	Långsiktig kompetensförsörjning	15
3.2	Ekonomisk uppföljning	18
3.2.1	Resultatredovisning i sammandrag	18
3.2.2	Utfall till och med perioden	18
3.2.3	Prognos.....	25
3.2.4	Investeringsredovisning.....	26
3.2.5	Uppföljning av investeringsrelaterade driftkostnader	32

3.2.6	Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder	33
3.3	Uppföljning av budgetavvikelser	33
3.3.1	Förvaltningens förslag till åtgärder.....	33
3.3.2	Uppföljning av beslutade åtgärder	33
3.4	Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag	34
3.4.1	Uppföljning avtalssamverkan.....	34
3.4.2	På vilket sätt har nämnden begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?	36
3.4.3	Uppföljning av arbetet inom krisberedskap och civilt försvar	36
4	Styrinformation till nämnden.....	37
4.1	Nämndens mål och indikatorer	37
4.1.1	Grunduppdrag.....	37
4.1.2	Utvecklingsarbete.....	42
4.1.3	Dem vi är till för	43
5	Redovisning av nämndens uppdrag	44
5.1	Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i och utanför budget (obegränsad kommentar)	44

1 Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden ansvarar för att viktiga samhällstjänster fungerar. Det handlar om att försörja invånare och övriga brukare i staden med vatten samt att hantera avlopp, avfall och skyfall.

Kretslopp och vatten bedöms utvecklas i riktning mot målen enligt sitt uppdrag och kommunfullmäktiges budget. Resultaten är goda gällande leverans till invånare och brukare. Förvaltningen ser behov av förbättringar för att kunna säkra VA-anläggningens funktion på sikt. Prognosen är att förnyelsetakten för ledningsnäten har förbättrats men inte når målnivån i år.

Personalläget bedöms uppfylla behoven ur ett helhetsperspektiv och antalet anställda har ökat enligt personalförsörjningsplanen. Utmaningar med kompetensförsörjning kvarstår inom specifika yrkesgrupper, vilket långsiktigt bedöms påverka utförandet av uppdraget.

Dricksvattenförsörjningen har under perioden fungerat väl och givit leverans av vatten med god kvalitet. Avloppssystemet har påverkats av nederbörden med mer nödavledning och bräddning än normalt.

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgick till - 18,2 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på + 2,6 mnkr. Prognos för helåret är ett utfall på - 74,1 mnkr, vilket jämfört med budget på - 36,2 mnkr, är en avvikelse om - 37,9 mnkr. Det är en relativt stor förändring jämfört med föregående prognos som i huvudsak beror på högre räntekostnader. Under året har räntan stegvis ökat, något som har varit svårt att helt förutse i prognosarbetet.

Avseende investeringar inom VA innebär prognosen för året en ökning i jämförelse med 2022 men en negativ avvikelse mot budget 2023 med 168 mnkr. Det beror bland annat på att investeringsprojekt inom dricksvattenproduktion fått stå tillbaka för driftkritiska projekt. Fördröjda leveranser av material samt att konjunkturen inneburit färre nyanslutningar är också några av skälen till avvikelsen.

Inom avfallsområdet fortsätter arbetet med att ta sig an nya uppdrag och ansvar avseende förpackningar och biologiskt avfall. Nödvändiga nämndbeslut är fattade och förberedelser i form av ett flertal nya avtal, information och stöd till olika fastighetsägare och revidering av styrande dokument pågår. Verksamheten har fungerat väl under perioden.

Avfallsverksamheten uppvisar ett utfall om - 5,5 mnkr för perioden, vilket innebär en mindre avvikelse jämfört med budget om 0,9 mnkr. Prognosen för helåret är en negativ avvikelse jämfört med budget om ca 4 mnkr. Förklaringen till underskottet handlar främst om lägre marknadspriser och därmed intäkter för skrot, ökade kostnader för transporter, samt ökade kostnader för införande av ett nytt verksamhetssystem.

Förvaltningen konstaterar att skydd av samhällsviktiga anläggningar och fastigheter mot skyfall stöter på bland annat legala hinder och därför är utbyggnadstakten för skyfallsanläggningar låg. Kretslopp och vatten för regelbunden dialog med berörda förvaltningar och bidrar till stadens klimatanpassningsplan.

2 Väsentlig styrinformation till kommunledningen

2.1 Verksamhetens utveckling

Verksamhetens utveckling

Kretslopp och vatten har fyra definierade huvudprocesser: dricksvattenförsörjning, avloppshantering, avfallshantering och skyfallshantering. I alla huvudprocesser löper långsiktig planering för ett hållbart samhälle som en röd tråd. Processerna ska skapa största möjliga nytta, resultat och nöjdhet för dem vi är till för och vara ett stöd i ledning och styrning för chefer och medarbetare.

Tabellen nedan (2.1.1.) syftar till att visa hur väl förvaltningen lyckas med sitt uppdrag sett till huvudprocesserna. Tabellen innehåller mått som tagits fram utifrån en grundlig analys av reglementet och budgethandlingar.

Tabellen innehåller tre perspektiv: kund, miljö och verksamhet. Kundperspektivet handlar om hur vi skapar nytta för de vi är till för. Miljöperspektivet synliggör hur förvaltningen minskar den miljöbelastning som ligger i uppdraget, särskilt avfall och avlopp. Verksamhetsperspektivet syftar till att följa upp hur processer bedrivs. Exempel på sådana mått är effektivitetsmått som kostnad per ansluten, intern miljöbelastning CO₂, handlingsplaner för nödvatten, och nivå på reinvesteringar.

2.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver verksamhetens utveckling

Effektmått och övriga mått/nyckeltal

Mått/nyckeltal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall perioden 2023	Prognos helår 2023
Verksamhet: Klimatavtryck totalt CO ₂ ekvivalenter (internt arbete totalt) a)	25 614 /34 269 tCO ₂ e b)	Ingen mätning	Årsbasis	-
Avfallsverksamhet				
Kund: antal klagomål på hämtningen (dec-dec)	1 566 st	1 045 st	329 st c)	-
Kund: andel nöjda användare (viktat medelvärde villa o lägenhet)	66 %	66 %	Årsbasis	-
Miljö: Öka matavfall till biogas och näringsåtervinning (ton)	21 622 ton	22 492 ton	14 579 ton	22 000 ton
Miljö: Minska avfallet till förbränning (ton)	139 280 ton	136 118 ton	87 862 ton	132 000 ton
Verksamhet: Total kostnad per person exkl. slam (kr/år)	829 kr	883 kr	Årsbasis	990 kr
VA-Processer				
Kund vatten: Dricksvattenkvalitet (antal prov med överskridet parametergränsvärde, ospolade)	Ingen mätning	Ingen mätning	4 st	-

Kund vatten: Leveransavbrott på ledningsnät (minuter per brukare)	11,72 min	16,54 min	Årsbasis	-
Verksamhet vatten: Nödvatten, Leveranssäkerhet – handlingsplan status	Förbättringar krävs	Förbättringar krävs	Årsbasis	-
Kund avlopp: Översvämningsärenden (antal anmälda, st)	69 st	84 st	45 st	-
Miljö avlopp: Andel biologiskt renat spillvatten, inklusive Ryaverket (%) d)	93,9 %	95,6 %	94,6 % c)	-
VA-gemensamt				
Kund: Andel nöjda brukare (VA, %)	Ingen mätning	Ingen mätning	Ingen mätning	-
Verksamhet: Total kostnad per ansluten (VA, kr/ansluten och år)	1 962 kr	2 050 kr	Årsbasis	2 257 kr
Verksamhet: Nyinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) e)	940 kr	834 kr	Årsbasis	940 kr
Verksamhet: Reinvesteringar i verk och ledningsnät per ansluten (kr/ansluten och år) e)	274 kr	246 kr	Årsbasis	358 kr
Skyfallshantering				
Kund: Utbyggd kapacitet för skyfallsvolym (m3)	0 m3	0 m3	2 100 m3	2 100 m3
Verksamhet: Skyfall och havsnivåskydd - handlingsplan status	Förbättringar krävs	Handlingsplan för skyfallshantering finns framtagen	Arbete bedrivs enligt handlingsplan avseende skyfall	Arbete enligt handlingsplan

I tabellen avser utfall för perioden januari till augusti 2023, om inte annat anges. Ett streck (-) anges då prognos- eller målvärde inte är tillämpligt.

- a) Klimatavtryck tCO₂e, beräkning gjord för 2021 och kommer att göras igen för 2023, därefter på årsbasis.
- b) Klimatavtrycket har beräknats med två olika metoder: första utfallet baseras beräkningar på marknadsbaserad el (vattenkraft), det andra på plats-baserad (nordisk el-mix)
- c) Perioden januari - juli
- d) Biologisk renat spillvatten är allt spillvatten som genomgått fullständig rening på Ryaverket. Övrigt är det spillvatten som bräddats eller nödavletts före Ryaverket eller enbart genomgått mekanisk rening på Ryaverket.
- e) Ny- och reinvesteringar anges exklusive Gryaab's investeringar i avloppsreningsverket som ingår i avgift till Gryaab och inte belastar Kretslopp och vattens investeringsbudget.

I tabellen redovisas mått som tillsammans med övrig analys av verksamheten ger en bild av verksamhetens utveckling. Sammantaget bedöms verksamheterna inom Kretslopp och vattennämndens ansvar leverera i enlighet med sitt uppdrag under perioden januari till augusti.

Avfall

Måtten för avfallsverksamheten visar på att tömningar kunnat utföras och att driften fungerar mycket bra, vilket gett få kundklagomål under innevarande år.

Vikten på avfall till förbränning och matavfall till biogas sjunker hittills under året. Det är eftersträvat att förbränna mindre avfall. Troligen kan utvecklingen förklaras av hushållens försämrade ekonomi. Förbränningsvikten sjunker snabbare än matavfallet, vilket tyder på en bra källsortering.

VA-processer

Stor nederbörd generellt under perioden har gjort att bräddning och nödavledning uppskattningsvis har ökat, vilket innebär att man nödgats släppa ut orenat spillvatten till Göta älv. Regnen har inte varit så kraftiga så antal översvämningsärenden är endast marginellt högre.

VA-gemensamt

VA-verksamhetens totala kostnader (per ansluten) ökar jämfört med föregående år. Kostnaderna för att låna till investeringarna ökar mest, vilket beror på höjda räntor men också på den intensiva investeringstakten som pågår.

Särskilt noteras att förnyelsetakten av ledningsnätet har kommit igång bra på avloppssidan och att arbete pågår med förnyelse av reservoarer på dricksvattensidan.

Skyfall

Måluppfyllnaden för området mäts genom att följa den ackumulerade kapaciteten i de skyfallsanläggningar som byggs, mätt i volym. För de områden som ligger inom stadens ansvar har Kretslopp och vatten satt upp ett mål att 70 000 kubikmeter av de vattenvolymer som bedöms skapa konsekvenser i den befintliga staden ska kunna hanteras till 2027. Den byggda volymen hittills är låg.

Volym-, intäkts- och kostnadsutveckling

Mått	Utfall perioden jämfört med samma period föregående år	Prognos helår jämfört med helår föregående år
AVFALLSVERKSAMHETEN		
Procentuell förändring antal tömningar i år/föregående år	2,4 %	2 %
Procentuell förändring vikt matavfall, grovavfall, restavfall i år/föregående år	-3,5 %	-3 %
Procentuell förändring antal besök på återvinningscentraler i år/föregående år	5,4 %	5 %
Procentuell förändring intäkter i år/föregående år	12,2 %	11,9 %
Procentuell förändring kostnader i år/föregående år	11,2 %	9,3 %
VA-VERKSAMHETEN		
Försåld mängd vatten i år/föregående år	-0,4 %	-0,16 %
VA-verksamhetens intäkter i år/föregående år	5,2 %	5,5 %
VA-verksamhetens kostnader i år/föregående år	16,3 %	12,7 %

Avfall

Befolkningsökningen och att fler kunder har behållare för matavfallssortering ökar antalet tömda avfallsbehållare under perioden jämfört med förra året. Samtidigt innehåller behållarna en lägre avfallsvikt än föregående år, vilket är att förvänta utifrån hushållens försämrade ekonomi.

Antal besök på återvinningscentralerna följer en pågående trend och har ökat jämfört med samma period föregående år. För perioden januari till augusti har besökarantalet sedan 2018 ökat med 62 procent, från cirka 200 000 till årets 324 000 st.

Intäkterna ökar i linje med taxehöjningarna mellan åren. Kostnaderna totalt ökar mellan åren utifrån ökade transport- och räntekostnader, trots att behandlingskostnaderna hålls nere genom att förbränningsskatten avskaffades från årsskiftet.

VA-verksamheten

Vattenförbrukningen minskar något under perioden och även något jämfört med föregående år. Orsaken är förmodligen ett ökat miljö- och kostnadsmedvetande hos brukarna.

VA-verksamhetens intäkter ökar med 5,2 % vilket är något mindre än taxehöjningen på 8 %. En orsak är den minskande försäljningen av dricksvatten. Kostnaderna ökar desto mer under året vilket till stor del följer av ökande räntor (se kap 3.2 Ekonomisk uppföljning).

2.1.2 Väsentliga avvikelser i verksamhetens utveckling

Budgetavvikelse för VA-verksamheten redovisas nedan i avsnitt 3.2.2
<i>Orsak till att avvikelsen uppstått</i>
<i>Konsekvenser för de verksamheten är till för</i>
<i>Konsekvenser för organisation, medarbetare och chefer</i>
<i>Ekonomiska konsekvenser</i>
<i>Vidtagna åtgärder</i>

Inga väsentliga avvikelser för perioden. En budgetavvikelse för VA-verksamheten redovisas nedan i avsnitt 3.2.2.

2.2 Kommunfullmäktiges budgetmål

2.2.1 Göteborgs klimatavtryck ska kraftigt minska för att vara nära noll senast 2030 i linje med Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Kretslopp och vatten har fastställt var den största klimatpåverkan inom verksamheten sker och arbetar med åtgärder för att aktivt minska den. Förvaltningen har i år, för första gången, utgått från fastställda miljö- och klimatmål och alla aktiviteter kopplas till dessa. För att få en sammanhållen styrning och för att driva på arbetet ytterligare har ett internt miljøråd startats där representanter från verksamhetens olika delar är representerade.

Inom verksamheten vidtas flera åtgärder, bland annat utreds vilka miljö- och klimatkrav som kan ställas vid upphandlingar för att minska klimatpåverkan från våra ledningsprojekt inom vatten och avlopp, en solenergiplan håller på att tas fram och tuffare krav ställs på fossilfria drivmedel och eldrift i ett antal entreprenadprojekt.

Utöver arbete med metoder och konkreta åtgärder pågår även arbete med att klargöra hur datainsamling och beräkningar för uppföljning ska ske.

Förvaltningen har ett nära samarbete med Miljöförvaltningen samt utpekade strategiansvariga i frågan.

2.2.2 Arbetsmiljön och arbetsvillkoren för Göteborgs Stads anställda ska förbättras.

Kretslopp och vatten har arbetat med att förbättra arbetsmiljön och arbetsvillkoren genom förvaltningens två beslutade arbetsmiljömål. Det ena är att öka rapporteringen av riskobservationer och tillbud och därigenom minska antalet olycksfall. Det andra målet är att samtliga enheter ska diskutera återhämtning för att öka kunskapen om återhämtningens betydelse för hälsan. Mer arbete utifrån målen återstår. Förvaltningen har även arbetat med att förbättra den sociala arbetsmiljön genom att bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande särbehandling och trakasserier. En evidensbaserad metod användes där 150 medarbetare gick en grundkurs inom trivsamt kommunikation.

Rapporteringen av riskobservationer och tillbud har tredubblats och de flesta enheter har diskuterat återhämtning på sina arbetsplatsträffar (övriga gör detta under hösten). Information om tillbudshantering samt ökad kvalitet och uppföljning i IT-verktyget KIA pågår. Resultat av arbetet mäts i medarbetarundersökningen. Förvaltningen har, utifrån den senaste mätningen, ett resultat på 79 i HME, vilket är positivt och nära målbilden för staden som attraktiv arbetsgivare.

2.2.3 Sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska.

Förvaltningen har arbetat för att sjukskrivningarna till följd av arbetsrelaterad ohälsa ska minska genom att arbeta mot ett beslutat arbetsmiljömål för 2023: arbete för ett balanserat arbetstempo som håller över tid. Arbete pågår inom respektive avdelning genom individuella avstämningar och fördjupning kring återhämtning

som genomfördes under våren. Riskbedömning genomförs på varje arbetsplatsträff (APT) i syfte att följa upp det lokala arbetet.

Sjukfrånvaron för perioden ligger på 5,5 procent, vilket indikerar en försiktig utveckling i rätt riktning. Det är svårbedömt vad som kan anses vara en arbetsrelaterad ohälsa av den totala sjukfrånvaron, en analys av 2022 års data visade en hög förekomst av infektionsrelaterade diagnoser bland den data som driver sjuktagen över dag 15. Den arbetsrelaterade ohälsan bedöms kunna ligga kvar på en förhållandevis låg nivå.

2.2.4 Göteborg stads inköp- och upphandlingsprocesser ska bli mer effektiva och bidra till att nå samtliga hållbarhetsmål.

Kretslopp och vatten bedriver ett förbättringsarbete inom inköp och upphandling i linje med Göteborgs Stads handlingsplan för hur inköps- och beställarkompetensen i alla stadens nämnder och styrelser ska stärkas, i syfte att bli mer effektiva och på så sätt göra goda affärer.

Effektiva processer

Prioriterade områden är en *fortsatt ökad inköpsmognad och mer egenkontroller* inom samtliga delar av inköpsprocessen. Internkontroll med stickprov görs regelbundet för att kunna hitta avvikelser. Genom riktade insatser, exempelvis utbildning, säkras regelefterlevnad. Även ett direkt stöd genom en inköpsbrevlåda har effektiviserat inköpen på förvaltningen genom att sällananvändare av systemstödet får ett operativt administrativt stöd för att göra beställningar (avrop) och direktupphandlingar i e-handelssystemet.

Förutsättningarna för effektiva inköps- och upphandlingsprocesser har stärkts genom *kompetenshöjande insatser och ökade interna behörighetskrav* för direktupphandling.

För att stödja organisationen i att *få en bättre helhetssyn och beslutsunderlag* som ger förutsättningar för prioriteringar har förvaltningen en tilläggstjänst för inköpsanalys från tjänsteleverantören.

Fortsatt behov av utvecklingsarbete finns främst kopplat till att upphandlingar av egna ramavtal. Kraven på hållbarhet kan bli tydligare, men framför allt måste en ökad uppföljning ske för att säkra att redan ställda krav efterlevs.

Hållbarhetsmål

Inom ramen för upphandlingar av entreprenader inom VA, har i några första projekt ställts krav på byggvarudeklarationer och fossilfritt drivmedel. Förvaltningen förbereder också avrop på ramavtal med eldrift i ett rörspäckningsprojekt och ett infodringsprojekt. Särskilda resurser för att ge stöd i upphandlingar med tillhörande miljökrav och uppföljning av dessa finns nu.

Avfallsavdelningen har inarbetat ekonomisk och ekologisk hållbarhet i samtliga upphandlingar. I kommande upphandlingar ska även social hållbarhet inarbetas tydligare. Ett gemensamt arbete i förvaltningens inköpsråd pågår för att skickliggöra förvaltningens upphandlare kring krav på social hållbarhet i upphandlingar.

2.2.5 Göteborgs Stad ska styras transparent och resurseffektivt.

Förvaltningen verkar för att stärka det verksamhetsutvecklande arbetet med stöd av digitalisering i enlighet med stadens nya styrmodell för digitalisering och IT. En översyn har startats för att se över tidigare erfarenheter vid olika verksamhetsutvecklingsprojekt. Översynen är ett underlag för förtydligande av

struktur, ansvar och kompetensbehov.

Kretslopp och vatten arbetar med att öka effektiviteten i genomförande av huvudprocesserna, till exempel genom att förnya ledningsnätet för vatten och avlopp samt utveckla projektprocesser och samarbeten för att säkerställa och utveckla förvaltningens leveranser. Ett arbete för mer ändamålsenlig uppföljning har också påbörjats.

Förvaltningen arbetar även för en säker och effektiv intäktshantering. I syfte att effektivisera intäktshanteringen har förvaltningen exempelvis ökat faktureringsfrekvenserna. Förvaltningen arbetar aktivt med långsiktig planering för att ha kontroll på den framtida kostnadsutvecklingen.

Arbete för att öka måluppfyllelsen inom detta område är prioriterat.

2.2.6 Göteborgs biologiska mångfald ska öka.

Förvaltningen bidrar genom sitt grunduppdrag inom VA och avfall till att undvika en negativ påverkan på den biologiska mångfalden, exempelvis genom arbetet med att minska bräddning och utsläpp via dagvatten. Förvaltningen tittar på möjligheter att bidra till en ökad biologisk mångfald. Först inventeras ytor med skötselansvar; vad som görs på dessa idag och vad som skulle kunna göras för att gynna en ökad biologisk mångfald på dessa. På sikt kommer även krav kopplat till inköp och upphandling att tas fram.

Samverkan med huvudansvarig sker både genom direkt dialog och i nätverk.

2.2.7 Livsvillkoren för Göteborgs invånare ska bli mer jämlika.

Förvaltningen bidrar till god hälsa och hållbara livsmiljöer genom att utföra sitt grunduppdrag. Förvaltningens uppdrag att förse stadens invånare med insamling och behandling av avfall, leverans av dricksvatten och avledning av avloppsvatten för rening är samhällsfunktioner som är grundläggande för invånarnas livsvillkor. Tjänsterna och servicen ska hålla lika god kvalitet oavsett socioekonomiskt område; ett perspektiv som säkerställs i stadsutvecklingsprojekt och byggnation av ny infrastruktur.

Förvaltningen arbetar även utifrån Göteborg Stads program för jämlik stad med att integrera jämlikhet i ordinarie verksamhet. Detta görs i huvudsak via rekrytering och arbetsmiljöarbete.

Insatser bedöms bidra till mer jämlika livsvillkor för stadens invånare och anställda.

2.2.8 Göteborg ska vara en jämlik och jämställd stad där alla bemöts likvärdigt, får sina mänskliga rättigheter tillgodosedda och ges likvärdiga möjligheter oberoende av kön.

Förvaltningen har ett uppdrag att tillgodose invånare och övriga brukare inom Göteborgs Stad med vatten, vilket är en mänsklig rättighet. Att tjänsten utförs med god kvalitet och långsiktighet är förvaltningens huvudsakliga bidrag till rättighetsområdet.

Förvaltningen eftersträvar och arbetar för en jämnare könsfördelning inom olika yrkesgrupper i enlighet med Göteborgs Stads plan för jämställdhet.

Vidare använder Kretslopp och vatten klarspråk i all kommunikation, vilket gör kommunikationen tillgänglig för alla målgrupper. Förvaltningen verkar även för ett transparent informationsflöde för att möjliggöra påverkan från medborgare.

Sammantaget bidrar dessa insatser till utveckling inom demokrati och rättighetsområdet.

2.2.9 Alla göteborgare ska ha en hälsosam livsmiljö.

Kretslopp och vatten bidrar till en hälsosam livsmiljö genom att utföra sitt grunduppdrag.

Förvaltningen bidrar aktivt till målet genom att arbeta med en minskad användning av skadliga ämnen. Detta görs genom ett strukturerat kemikaliearbete inom hela verksamheten, där fokus ligger på att minska antal kemiska produkter, substitution och smarta produktval.

Inom detta område finns ett kontinuerligt samarbete med huvudansvarig via stadens nätverk för kemikalier.

När det gäller god luftkvalitet och god ljudmiljö bidrar Kretslopp och vatten till målet genom att gå över till eldrift av transporter och arbetsmaskiner.

2.3 Kommande förändringar och framtida utmaningar

Avfallsverksamhetens utökade uppdrag

Det pågår förberedelser för att omhänderta förändringar som följer av nya lagar som reglerar förpackningsavfall och biologiskt avfall.

Från 2024 ska kommunerna ansvara för insamlingen av förpackningsavfall från hushåll. Kretslopp och vatten kommer från årsskiftet att ta över den pågående insamlingen från producenterna och då ansvara för befintlig tömning från återvinningsstationer och flerbostadshus. Förvaltningen har identifierat att den okända omfattningen av insamling i flerbostadshus bidrar till stora ekonomiska osäkerheter under det kommande året, både avseende vilka kostnader som uppkommer för insamlingen och hur stor ersättning som kommer betalas ut. För att kunna städa återvinningsstationerna med start vid årsskiftet undersöker förvaltningen samarbete med stadsmiljöförvaltningen (som ansvarar för gaturenhållning) alternativt egen upphandling.

Senast från 2027 ska insamlingen ha utökats så att alla hushåll i både flerbostadshus och småhus erbjuds fastighetsnära hämtning av förpackningar. Förvaltningens arbete med nya och förändrade avtal i linje med nämndens beslut i frågan pågår och kommer fortsätta under införandet, fram till 2027.

Från 2024 gäller även krav på utsortering av matavfall. Majoriteten av göteborgshushållen har redan behållare för sortering av matavfall. Förvaltningen inför under 2023–2024 matavfallssortering för de cirka 3 000 flerbostadshus och verksamheter som inte sorterar idag. Vid flera av dessa är det svårt att få plats med matavfallskärl. För den femtedel småhus som inte sorterar idag kommer kravet istället att samordnas med införande av fastighetsnära förpackningsinsamling. Kretslopp och vatten har lämnat en dispensansökan till Naturvårdsverket för att, precis som många andra kommuner i Sverige, senarelägga obligatoriet för de hushåll som inte sorterar matavfall idag.

Under 2024 kommer nämnden föreslå en avfallstaxa för 2025 som baseras på

ändrade principer för miljöstyrning utifrån ovanstående förändringar. Möjligheterna till differentiering och viktta förändras när matavfallssortering görs obligatorisk och småhusen får tvåfackskärl.

För textilavfall har regeringen under perioden presenterat ett förslag till krav på separat sortering med kommunalt ansvar från 2025 och EU-kommissionen presenterade några veckor senare förslag om att införa ett producentansvar. Om beslut senare fattas i linje med dessa förslag kommer kommunens ansvar först att öka från 2025 och sedan minska några år senare (utifrån bedömningen att ett producentansvar enligt EU-förslaget införs tidigast under 2027). Från och med 2025 kommer kommunerna få ett nytt ansvar för att samla in använda fiskeredskap som innehåller plast från fritidsfiskare och lämna dessa till producenterna. Året 2024 kommer användas för att förbereda för detta nya ansvar och anordna en insamlingspunkt.

Kretslopp och vatten följer löpande hur Renova AB:s planer för kommande investeringar fortskrider.

Gryaabs utbyggnad - projekt Nya Rya

Gryaabs projekt för byggnation av ett nytt avloppsreningsverk, Nya Rya, pågår enligt plan och är i utredningsfas. Projektets syfte är att avloppsreningen ska uppfylla kraven i förväntat nytt miljötillstånd för verksamheten från år 2036. Kretslopp och vatten har varit delaktiga i framtagande av uppdaterade flödes- och befolkningsprognoser, vilket är underlag för dimensionering av den nya anläggningen. Taxepåverkan från projektet för VA-kollektivet i Göteborg bedöms i nuläget vara begränsad men kommer att öka på längre sikt.

Dricksvattenförsörjning ur ett regionalt perspektiv

Göteborg har ett stort beroende av Göta älv för råvattenförsörjning, men även Delsjöarna och Rådasjön ingår i försörjningssystemet. Skyddet av Göta älv är centralt och förvaltningen bevakar frågor kopplat till vattenskyddsområdet. Klimatförändringarna kommer på sikt att påverka råvattenförsörjningen med avseende på råvattenanläggningar och kvalitetsstörningar. Samverkan med andra aktörer längs älven är, och kommer att vara, viktig, särskilt i ett förändrat klimat som påverkar råvattenförsörjningen.

Arbete med att säkra den långsiktiga försörjningen av råvatten pågår. Arbetet sker inom projektet Stärkt råvattenförsörjning i göteborgsregionen (SVAR), som drivs i Göteborgsregionens regi men leds av Kretslopp och vatten, samt inom projekt tillsammans med Lerum för att säkerställa råvatten från Mjörn.

Samarbeten i staden

Förvaltningen samverkar med Stadsmiljöförvaltningen utifrån samarbetsområden som är viktiga för staden. Några av områdena som har identifierats är avgifter och taxor, förpackningsinsamling samt hantering av avfall från gaturenhållning.

Kretslopp och vatten deltar även, tillsammans med övriga stadsutvecklande förvaltningar, i taktisk planering för att tillse att stadsutvecklingen går i takt och sker utifrån gemensamma prioriteringar samt i det pågående processarbetet för gemensam plan- och exploateringsprocess (PLEX).

3 Övrig uppföljning till kommunledningen

3.1 Utveckling inom personalområdet

3.1.1 Mått/nyckeltal som beskriver utvecklingen ur ett HR-perspektiv

	Aktuell period (ack sedan årets början)	Motsvarande period föregående år	Prognos 2023	Utfall 2022
Årsarbetare	389,7	350,3	583	555,3
Total sjukfrånvaro (%)	5,4	5,6	5	5,6
Antal förvaltningsexterna avgångar, tillsvidareanställda	20	21		
Antal förvaltningsexterna rekryteringar, tillsvidareanställda	39	33		
Förvaltningsextern personalomsättning (%)			7	7,5

Avser mätperioden juli 2023 för sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaron ligger kvar på cirka 5,4 procent (5,6 procent samma period 2022) vilket innebär en försiktigt god utveckling. Dock har den längre frånvaron (dag 15 eller mer) ökat, i synnerhet för kvinnor. En analys, som presenterades för nämnden i augusti, identifierar inga orsaker till könsskillnaderna, men HR bevakar nyckeltalen och stödjer cheferna i frågan. Prognosen för sjukfrånvaron på årsbasis är cirka 5 procent, något lägre än föregående år. Säsongsinfluensa och nya varianter av covid bedöms kunna påverka både hösten och vintern.

Avseende volymökningar av personal fortsätter förvaltningen huvudsakligen att växa enligt upprättade personalförsörjningsplaner. För 2023 är prognosen cirka 5 procent utifrån verksamhetens behov av teknisk kompetens, kvalificerade handläggare och utredare inom främst VA. I flera fall bedöms tillgången som relativt god sett till förvaltningens rekryteringsanalys, med vissa utmaningar inom bland annat el och driftchefer.

Hittills i år ligger personalomsättningen under 4 procent och utifrån tidigare analyser bedöms personalomsättningen sjunka ner till cirka 7 procent för 2023.

3.1.2 Analys av situationen inom HR-området

Det övergripande läget inom HR-området bedöms fortsatt vara bra, vilket också förväntas hålla i sig för helåret. Förutsättningarna i verksamheten har förbättrats något avseende arbetsmiljö och bemanning jämfört med föregående delårsrapport. Kapaciteten i verksamheten bedöms generellt ha ökat även om bristen på rörliggare kvarstår och det finns utmaningar inom elområdet och i vissa driftroller.

Förvaltningen fortsätter att öka antalet anställda och sjukfrånvaron sjunker. Förvaltningen har en relativt låg sjukfrånvaro. Arbete pågår med resultatet av medarbetarundersökningen och med arbetsmiljömålen.

Omvärldsläget och den förhöjda terrorhotnivån påverkar uppdraget. Alla tillsvidareanställda medarbetare är krigsplacerade på förvaltningen, där HR och Säkerhetsfunktionen löpande ser över tillgänglig personal hos verksamheten.

Sammantaget bedöms möjligheterna att lösa grunduppdraget, ur ett HR-perspektiv, fortsatt goda på kort sikt, men kompetensförsörjning inom främst VA krävs för att bibehålla förmågan på lång sikt. Under resten av året behövs fokus på att få effekt av den ökade kapaciteten och prioriteringar för att upprätthålla en bra arbetsmiljö.

3.1.3 Långsiktig kompetensförsörjning

Förvaltningen arbetar löpande med personalförsörjningsplaner för att kunna planera och genomföra uppdragen. En kritisk del på lång sikt är specialistkompetens inom VA-området. Avfallsverksamheten är mindre sårbar och lättare att kompetensförsörja, även om komplexiteten bedöms öka kommande år.

Förvaltningen har hanterat vakanser och behov av VA-specialister genom att anlita externa konsulter eller leverantörer. Specialistkompetensen inom VA finns idag främst inom privata sektorn där seniora specialister inom VA-området arbetar som till exempel konsulter. På grund av säkerhetsläget behöver förvaltningen ha denna specialistkompetens inom sin egen verksamhet. Detta ger utmaningar kring bland annat anställningsvillkor och löneförmåner.

Försenade leveranser inom investeringsprojekt de senaste åren har kopplats till personalbehov. Förvaltningen ser behov av att utifrån tillgänglig statistik koppla ihop verksamhetsnyckeltal med personalnyckeltal för att utvärdera läget. Med uppföljning av antal aktiva projekt, resursfördelning per projekt eller antalet administrationstimmar skulle bilden av faktiska behov och resursallokering såväl som målsättningar kunna nyanseras.

Tillgången till kompetens varierar för förvaltningen. Detta beror till stor del på konjunkturen samt stadens expansionstakt (vilka även påverkar förvaltningens behov). Även etableringen av exempelvis batterifabriken påverkar då de till viss del söker samma kompetenser som förvaltningen under de kommande åren.

3.1.3.1 Hur bedömer förvaltningen möjligheten att kompetensförsörja verksamheten?

Yrkesgrupp	Ev. särskild befattning	Finns brist i bemanningen idag?	Hur stor är bristen?	Hur har möjligheten att bemanna verksamheten förändrats sedan föregående år?	Hur påverkar ev. brist idag utförandet av förvaltningens/ bolagets uppdrag?	Kommentar
Ingenjör,arkitekt m fl.	Projektledare	 Stor brist	Stor	 Oförändrat	Genomförandet av investeringsbudgeten ligger under budget	För rekryteringar till projektledare som inte tillsätts ändras befattningen till projektingenjör. Finns ett stort beroende av konsulter då seniora projektledare saknas. Pga. av säkerhetsklassning kan förvaltningen inte ta in konsulter i vissa delar.
Ingenjör,arkitekt m fl.	Specialister VA	 Stor brist	Stor	 Försämrats	Utebliven verksamhet inom strategiskt arbete och utveckling, sämre kvalitet och mer arbete	
Övrigt	Rörläggare	 Stor brist	Stor	 Försämrats	Svårigheter att utföra grunduppdraget	
Övrigt	Elektriker	 Stor brist	Stor	 Oförändrat	Svårigheter att utföra grunduppdraget	Prognos är att det blir sämre pga. etablering av batterifabrik
Ingenjör,arkitekt m fl.	Ingenjör inom EI och automation	 Stor brist	Stor	 Oförändrat	Begränsning i projektverksamheten. Svårigheter att utföra grunduppdraget	Prognos är att det blir sämre pga. etablering av batterifabrik

3.1.3.2 Hur bedömer förvaltningen möjligheten att kompetensförsörja verksamheten på längre sikt (5 år)?

Yrkesgrupp	Ev. särskild befattning	Bedömer ni att brist finns i bemanningen på längre sikt (5 år)?	Hur stor bedömer ni att bristen blir på längre sikt (5 år)? (Hur många tillsvidareanställda medarbetar i antal personer bedömer ni att bristen består av?)	Kommentar
Ingenjör,arkitekt m fl.	Projektledare	 Viss brist	10 st	Denna skattning är beroende hur staden expanderar samt konjunktorens utveckling kommande år.
Ingenjör,arkitekt m fl.	Specialist VA	 Stor brist	3 st	Behov inom områdena skyfall och dagvatten innebär att mer specialistkunskap kommer krävas
Övrigt	Rörläggare	 Viss brist		Mindre förnyelse av ledningsnät, sämre arbetsmiljö, kompetensen tunnare ut.
Övrigt	Elektriker	 Viss brist		
Ingenjör,arkitekt m fl.	Ingenjörer inom el och automation	 Stor brist	Önskemål är att det ska vara 10 st, prognos är att det kommer saknas 4-5	

3.1.3.3 Vilka åtgärder har/planerar förvaltningen för att minimera påverkan på förvaltningens uppdrag?

Åtgärd (Vad ska göras)	Syfte (Vilket problem ska det lösa?)	Aktivitet (Vilka konkreta aktiviteter genomförs?)	Åtgärden påbörjas	Åtgärden slutförs	Förväntad effekt
Läringsprogram Rörläggare	Kompetens för att rekrytera till rörläggare	Förvaltningen har skapat ett lärlingsprogram för rörläggare	Pågående		Utöka rekryteringsunderlag
Chefer ingår i ledningsgrupper för YH inom VA	Påverka utbildningar för att täcka vårt kompetensförsörjningsbehov	Att utbildningarna anpassas utefter förvaltningens behov. Förvaltningen erbjuder praktikplatser för studenterna.	Pågående		Utöka rekryteringsunderlag
Prao	Skapa medvetenhet om vår bransch	Öka antalet sökande till teknisk och bygginriktade utbildningar	Ej påbörjad		Utöka rekryteringsunderlag under en längre tidshorisont
Utbildning inom internverksamhet /Upplärning	Kompetens- överföring hos befintlig personal till ny personal. säkerhetsriskminimering	Utbildning enligt framtagna utbildningsplan	Pågående		
Förnyad kompetenskartläggning	Vilken kompetens vi har idag och vilken kompetens som behövs				

3.1.3.4 Vilka åtgärder på stadennivå kan komplettera arbetet som sker i förvaltningar/bolag?

Förvaltningen ser tre delar som bedöms ha stor eller mycket stor påverkan kring personal- och kompetensförsörjningen, där hela-staden-perspektiv kan komplettera förvaltningars arbete:

- Förmåner för anställda behöver ses över, detta trots att förvaltningen sannolikt har mest förmåner av stadens förvaltningar. Detta avser både nivåer och utbud, där konkurrensen kommer från den privata sektorn.
- Kollektivavtal för lärlingar eller motsvarande för teknisk verksamhet kan komplettera arbetet. Även om det finns avtal i dag, går de att utveckla och bredda ännu mer samt se över lönenivåer.
- Lönepolitiken inom samhällsbyggnadssektorn behöver ses över och utvecklas. Dels beror det på konkurrens från privata marknaden, men även lönekonkurrens mellan förvaltningar i staden behöver hanteras och diskuteras. Lönesättningen är till en betydande del decentraliserad, vilket är positivt, men det kan ge oönskad löneglidning eller att övergripande lönebildningsstrategier får stå tillbaka för att täcka behoven av viss kompetens.

3.2 Ekonomisk uppföljning

3.2.1 Resultatredovisning i sammandrag

Perioden

Belopp i mnkr	Period			
	Utfall	Budget	Avvikelse	Utfall fg år
Intäkter	1 269,1	1 250,6	18,5	1 772,0
Kostnader	-1 304,4	-1 288,0	-16,3	-1 772,6
Kommunbidrag	11,6	10,3	1,3	16,7
Resultat	-23,7	-27,2	3,5	16,2

Helår

Belopp i mnkr	Helår			
	Prognos	Fg prognos	Budget	Bokslut fg år
Intäkter	1 894,7	1 889,1	1 881,2	1 772,0
Kostnader	-1 990,6	-1 966,5	-1 943,4	-1 772,6
Kommunbidrag	6,9	6,9	15,4	16,7
Resultat	-89,0	-70,4	-46,8	16,2

3.2.2 Utfall till och med perioden

Förvaltningen består av två taxefinansierade verksamhetsområden; Vatten och avlopp (VA) och Avfall samt därutöver Återbruket som finansieras av sin försäljning.

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgick till – 18,2 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på + 2,6 mnkr. Överskottet förklaras dels av en

pensionsskuldsförändring, dels av högre intäkter än budgeterat. Samtidigt noteras en negativ avvikelse för räntekostnader samt kostnader för kemikalieinköp.

Prognos för helåret är ett utfall på – 74,1 mnkr, vilket jämfört med budget på – 36,2 mnkr, är en avvikelse om – 37,9 mnkr. Det är en relativt stor försämring jämfört med senast lämnade prognos, och kan i huvudsak härledas till högre räntekostnader. Under året har räntan stegvis ökat, något som har varit svårt att helt förutse i prognosarbetet.

Avfallsverksamheten uppvisar ett utfall om – 5,5 mnkr, vilket innebär en mindre avvikelse jämfört med budget om 0,9 mnkr. Prognosen för helåret är en negativ avvikelse jämfört med budget om ca 4 mnkr, vilket är 2,2 mnkr sämre än senast lämnade prognos.

Förklaringen till underskottet handlar främst om lägre världsmarknadspriser för skrot, vilket påverkar försäljningsintäkterna, ökade kostnader för transporter hos entreprenörerna, samt ökade kostnader för införande av nytt verksamhetssystem. Ett högre ränteläge påverkar även avfallsverksamheten, dock inte i samma omfattning som för VA-kollektivet.

3.2.2.1 VA-verksamhetens utfall och prognos

mnkr	Period en			Helår			
	Utfall period en	Budget perioden	Avvik else	Prognos 2023	Budget 2023	Avvik se	Utfall fg år
Taxeintäkter	784,4	788,3	-3,9	1 180,1	1 186,1	-6,0	1090,8
Övriga intäkter	73,5	51,9	21,6	99,3	78,8	20,5	124,4
Summa intäkter	857,9	840,2	17,7	1279,4	1264,9	14,5	1215,2
Personalkostnader	-183,9	-194,1	10,2	-289,7	-300,8	11,1	-233,9
Köp av verksamhet (Gryaab)	-142,7	-139,3	-3,4	-210,1	-209,0	-1,1	-252,8
Övriga kostnader	-375,9	-368,4	-7,5	-577,5	-552,4	-25,1	-492,4
Summa verksamhetens kostnader	-702,5	-701,8	-0,7	-1077,3	-1062,2	-15,1	-979,1
Avskrivningar	-110,0	-109,5	-0,5	-168,0	-164,3	-3,7	-147,7
Finansiella kostnader	-63,6	-49,7	-13,9	-108,2	-74,6	-33,6	-51,4
Summa kapitaltjänstkostn ader	-173,6	-159,2	-14,4	-276,2	-238,9	-37,3	-199,1
Resultat/Skuldför ändring	-18,2	-20,8	2,6	-74,1	-36,2	-37,9	37,0

VA-verksamhetens utfall för perioden uppgick till – 18,2 mnkr, vilket innebär en budgetavvikelse på + 2,6 mnkr. Överskottet förklaras dels av en pensionsskuldsförändring, dels av högre intäkter än budgeterat. Samtidigt noteras en negativ avvikelse för räntekostnader samt kostnader för kemikalieinköp.

Prognos för helåret är ett utfall på – 74,1 mnkr, vilket jämfört med budget på – 36,2 mnkr, är en avvikelse om – 37,9 mnkr. Det är en relativt stor försämring jämfört med senast lämnade prognos, och kan i huvudsak härledas till högre räntekostnader. Under året har räntan stegvis ökat, något som har varit svårt att helt förutse i prognosarbetet.

Världsmarknadens effekter på VA-verksamhetens ekonomi har fortsatt främst gällt priset på kemikalier samt, återigen, en kraftigt stigande ränta.

Texterna nedan förklarar avvikelser och prognoser mer detaljerat. Flera av avvikelserna har tidigare kommenterats, därför känns formuleringarna igen från tidigare rapporter.

Taxeintäkter

För perioden uppgick taxeintäkterna till + 784,4 mnkr, vilket innebär ett underskott om – 3,9 mnkr gentemot budget.

Prognosen för taxeintäkter är fortsatt en avvikelse mot budget på – 6,0 mnkr. Antalet anslutningar ökar samtidigt som förbrukningen minskar, vilket påverkar de fasta taxeintäkterna positivt med + 3 mnkr, och de rörliga negativt med – 9 mnkr. Prognosen är dock osäker och förutsätter samma utveckling under resterande del av året.

Övriga intäkter

Avvikelsen för perioden uppgår till + 21,6 mnkr mot budget. Överskottet förklaras av en högre volym externt beställda projekt, något som matchas av motsvarande kostnader.

Prognosen för övriga intäkter är 99,3 mnkr, en positiv avvikelse om 20,5 mnkr. Det förklaras dels av en högre volym externt beställda projekt, men även intäkter relaterat till vårt nya skattefinansierade kollektiv Skyfall. Det innebär att den tid som personalen arbetar med skattefinansierade skyfallsprojekt återfinns som en intäkt hos VA-kollektivet. Motsvarande kostnad återfinns under Skyfalls resultaträkning nedan.

Personalkostnader

Personalkostnader uppgår för perioden till 183,9 mnkr, vilket är + 10,2 mnkr jämfört med budget. Resultatet präglas av en engångshändelse i form av en justerad pensionsskuld. Denna bokfördes i sin helhet i augusti, vilket förklarar överskottet.

Personalkostnaderna bedöms i denna prognos uppgå till 289,7 mnkr, vilket är en avvikelse om + 11,1 mnkr jämfört med budget. Avvikelsen är något lägre än tidigare lämnad prognos, och beror på en förändrad pensionsskuld.

Andelen arbetad tid i investering är klart lägre än budgeterat, en avvikelse som bedöms bestå under resterande del av året. Det förklaras av personalbrist men också att drift, utredningar och förstudier tar resurser i anspråk på bekostnad av investeringstakt.

Köp av huvudverksamhet

Avvikelsen på – 3,4 mnkr för Gryaabs verksamhet beror på, precis som nämnts i tidigare rapporter, en högre avgift för 2023 än vad som budgeterats. En avgiftsreglering har skett i augusti, vilket gör att underskottet för resterande del av året kommer att minska. För helåret bedöms avvikelsen uppgå till ca – 1 mnkr.

Övriga kostnader

Avvikelsen för perioden januari till augusti uppgår till – 7,5 mnkr. Den främsta förklaringen är ökade priser på kemikalier, högre volymer på externt beställda projekt (EBP:er), återfinns även som högre intäkter ovan) samt engångseffekter kopplade till rivning samt utrangering av gamla Kodammarnas pumpstation.

Prognosen är en avvikelse mot budget, om – 25,1 mnkr, vilket framför allt beror på högre kostnader för kemikalier, högre volym av EBP:er samt införande av nytt verksamhetssystem. Även här syns den minskade investeringstakten kopplat till avdelningen Ledningsnät, då deras användning av maskiner och utrustning uteblir, vilket annars återfunnits som en intäkt. Den totala negativa avvikelsen förbättras dock av lägre kostnader för el och energi samt transporter.

Avskrivningar

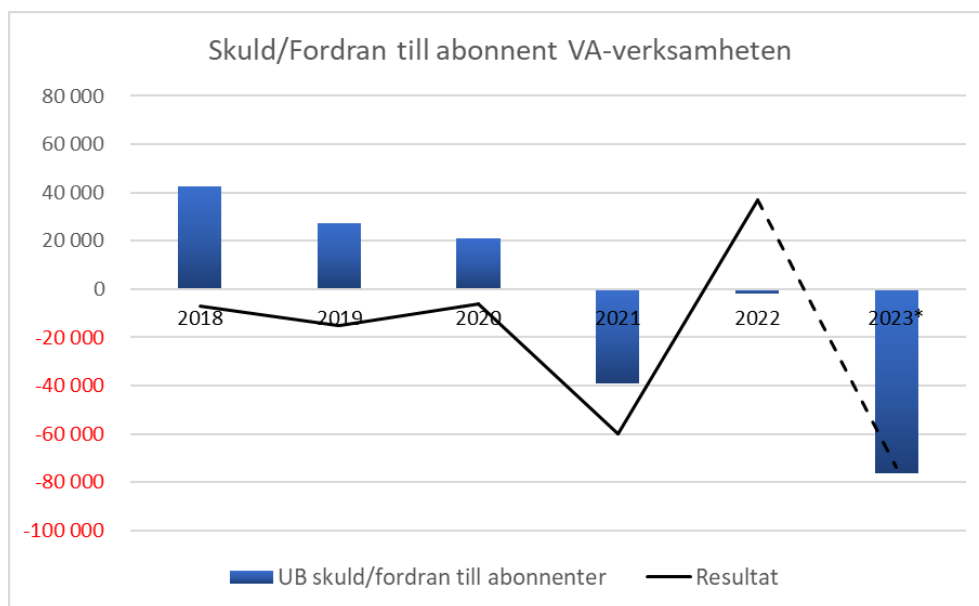
Kostnaderna för perioden är ett utfall i linje med budget. Prognosen är dock ett underskott om – 3,7 mnkr jämfört med budget och beror på kommande aktiveringar. Denna post är som tidigare förknippad med viss osäkerhet och bygger på antaganden om genomsnittlig avskrivningstid och aktiveringstidpunkt för pågående investeringsprojekt.

Finansiella kostnader

Här noteras ett kraftigt underskott jämfört med budget till och med augusti, – 13,9 mnkr. Från och med 2023 har förvaltningen gått från att använda stadens internränta till kontokreditsränta. Denna ränta är i dagsläget högre än internräntan. Därtill är den kontokreditsränta som användes i budgetberäkningen betydligt högre än vad som prognosticeras i denna rapport. Den kvartalsvisa utvecklingen för 2023 har varit som följer; kv 1 1,40%, kv 2 1,79%, kv 3 2,04% och bedöms stiga upp till 2,3 % för det sista kvartalet 2023. Det är en ökning jämfört med senast lämnade prognos. Vidare baseras det slutliga utfallet också på antaganden om en ökning av låneskulden, vilket i sin tur är beroende på framdriften av pågående investeringar.

Utveckling skuld/fordran till abonnent

Det prognosticerade underskottet innebär att vår fordran på våra abonnenter ökar kraftigt. Budgeten stipulerade en ökning av vår fordran om 36,2 mnkr, vilket alltså nu prognosticeras till 74,1 mnkr. Det innebär att VA-verksamheten kommer att ha en utgående fordran på abonnenter om 76,1 mnkr för 2023. Enligt vattentjänstlagen ska en fordran/skuld regleras inom 3 - 5 år.



3.2.2.2 Avfallsverksamhetens utfall och prognos

mnr	Perio den			Helår			
	Utfall perio den	Budg et perio den	Avvik else	Progn os 2023	Budg et 2023	Avvik else	Utfall fg år
Taxeintäkter	394,9	393,6	1,3	592,5	591,1	1,4	528,8
Övriga intäkter	12,2	12,4	-0,2	15,4	18,6	-3,2	20,4
Summa intäkter	407,1	406,0	1,1	607,9	609,7	-1,8	549,2
Personalkostnader	-16,9	-17,8	0,9	-27,4	-27,1	-0,3	-23,5
Köp av huvudverksamhet	-346,1	-343,7	-2,4	-511,8	-516,8	5,0	-469,9
varav behandling	-117,7	-125,0	7,3	-170,9	-187,9	17,0	-159,1
varav insamling	-191,7	-181,1	-10,6	-282,7	-272,5	-10,2	-255,6
varav övrigt (ÅVC:er mm)	-36,7	-37,6	0,9	-58,2	-56,4	-1,8	-55,2
Övriga kostnader	-41,3	-43,1	1,8	-69,2	-64,7	-4,5	-65,8
Summa verksamhetens kostnader	-404,3	-404,6	0,3	-608,4	-608,6	0,2	-559,2
Avskrivningar	-5,5	-5,8	0,3	-8,7	-8,7	0,0	-8,3
Finansiella kostnader	-2,8	-2,0	-0,8	-5,2	-3,0	-2,2	-2,4
Summa kapitaltjänstkostn ader	-8,3	-7,8	-0,5	-13,9	-11,7	-2,2	-10,7
Resultat/Skuldför ändring	-5,5	-6,4	0,9	-14,4	-10,6	-3,8	-20,7

Avfallsverksamheten uppvisar ett utfall om - 5,5 mnr, vilket innebär en mindre avvikelse jämfört med budget om 0,9 mnr. Prognosen för helåret är en negativ avvikelse jämfört med budget om ca 4 mnr, vilket är 2,2 mnr sämre än senast lämnade prognos.

Förklaringen till underskottet handlar främst om lägre världsmarknadspriser för skrot, vilket påverkar försäljningsintäkter, ökade kostnader för transporter hos våra entreprenörer, samt ökade kostnader för införande av ett nytt verksamhetssystem. Ett högre ränteläge påverkar även avfallsverksamheten, men inte i samma omfattning som för VA-verksamheten.

Taxeintäkter

Taxeintäkterna för perioden överstiger budget med 1,3 mnr. Det har skett en återhämtning under de senaste månaderna, en trend som förvaltningen bedömer kommer att hålla i sig. För helåret är prognosen ett överskott på 1,4 mnr jämfört med budget. Förklaringen är något fler sålda abonnemang och tjänster än förväntat.

Övriga intäkter

Övriga intäkter uppgår för perioden till 12,2 mnkr. Prognosen för helåret är intäkter om 15,4 mnkr, vilket är 3,2 mnkr lägre än budget. Detta beror framför allt på lägre råvarupriser för det material vi säljer. Prognosen är förknippad med viss osäkerhet då priserna varierar kraftigt.

Personalkostnader

Utfallet för perioden är ett marginellt överskott jämfört med budget. Prognosen för helåret innebär ett utfall i linje med budget.

Köp av huvudverksamhet

Köp av huvudverksamhet präglas av flera faktorer med ekonomisk påverkan. Det första är den avskaffade förbränningsskatten, vilket bedöms generera en positiv avvikelse om ca 15 mnkr. Samtidigt har kostnaderna för insamling ökat kraftigt vilket genererar en negativ avvikelse om ca 10 mnkr. Avvikelsen för perioden uppgår till - 2,4 mnkr, men bedöms uppgå till + 5 mnkr för helåret.

Övriga kostnader

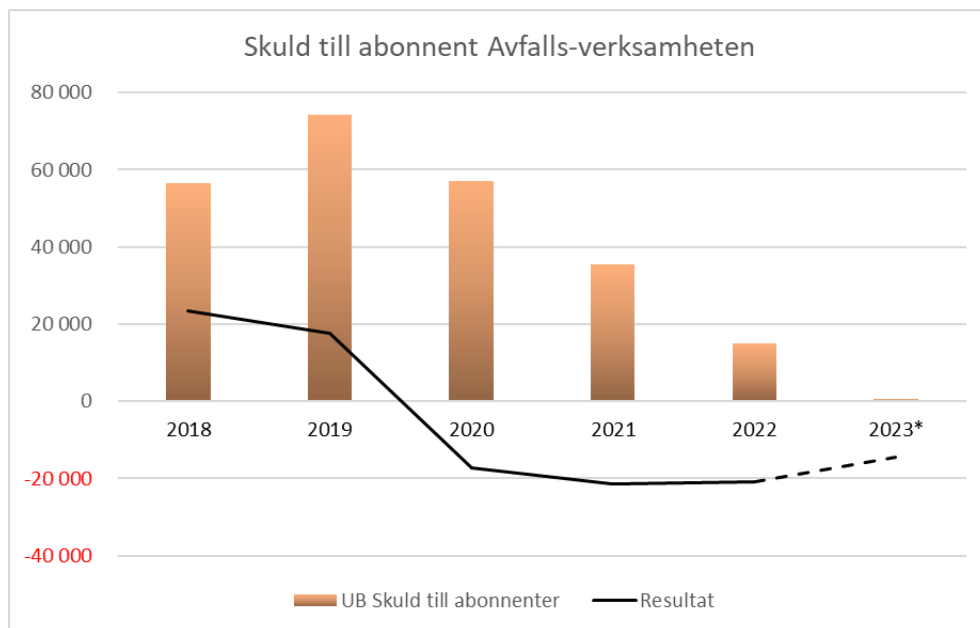
För perioden uppvisas ett överskott jämfört med budget om 1,8 mnkr. Prognosen för helåret är dock ett underskott om 4,5 mnkr. Det förklaras av högre konsult samt IT-kostnader för införande av nytt verksamhetssystem samt ökade kostnader för åtgärder kopplade till Brudaremossens lakvattenanläggning, både entreprenad och konsultinsatser.

Kapitaltjänstkostnader

Kapitaltjänstkostnadernas avvikelse för perioden är att betrakta som marginell. För helåret påverkas avfallsverksamheten av en ökad ränta under resterande del av året. Effekten är dock inte alls lika stor som för VA-verksamheten men bedöms för helåret uppvisa ett utfall om 5,2 mnkr, vilket innebär en negativ avvikelse om 2,2 mnkr.

Utveckling av skuld/fordran till abonnent

Avfallsverksamheten prognostiserade resultat om -14,4 mnkr innebär en låg fordran på abonnenterna vid årets slut; 0,5 mnkr.



3.2.2.3 Återbrukets utfall och prognos

mnkr	Perio den			Helår			
	Utfall perio den	Budg et perio den	Avvik else	Progn os 2023	Budg et 2023	Avvik else	Utfall fg år
Intäkter	4,6	4,4	0,2	6,6	6,4	0,2	6,3
Personalkostnader	-3,7	-3,5	-0,2	-5,4	-5,4	0,0	-5,2
Övriga kostnader	-0,6	-0,7	0,1	-1,2	-1,1	-0,1	-1,1
Summa verksamhetens kostnader	-4,3	-4,2	-0,1	-6,6	-6,5	-0,1	-6,3
Avskrivningar							
Finansiella kostnader							
Summa kapitaltjänstkostn ader							
Resultat	0,3	0,2	0,1	0,0	-0,1	0,1	0,0

Återbrukets verksamhet löper i allt väsentligt på enligt plan, och redovisar för perioden ett positivt utfall om 0,3 mnkr, vilket är ett marginellt överskott jämfört med budget.

För helåret är prognosen ett utfall i linje med budget.

3.2.2.4 Skyfall utfall och prognos

mnkr	Perio den			Helår			
	Utfall perio den	Budg et perio den	Avvik else	Progn os 2023	Budg et 2023	Avvik else	Utfall fg år
Kommunbidrag	7		7	10,5		10,5	
Personalkostnader							
Övriga kostnader	-6,3		-6,3	-10,5		-10,5	
Summa verksamhetens kostnader	-6,3		-6,3	-10,5		-10,5	
Avskrivningar							

Finansiella kostnader							
Summa kapitaltjänstkostnader							
Resultat	0,7		0,7	0,0		0,0	

Utfallet för perioden uppgår till 6,3 mnkr och utgörs framför allt av arbetad tid. Prognosen för året är kostnader om 10,5 mnkr vilket täcks av motsvarande kommunbidrag.

3.2.2.5 Tekniskt vatten utfall och prognos

Tekniskt vattens driftprojekt uppvisar endast en marginell kostnad för perioden (13 tkr). Dessa ska ha full kostnadstäckning, och kommer att bokas upp tills dess att fakturering startar.

mnkr	Perioden			Helår			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse	Prognos 2023	Budget 2023	Avvikelse	Utfall föregående år
Intäkter							
Personalkostnader							
Övriga kostnader	0,0		0,0				
Summa verksamhetens kostnader	0,0		0,0				
Avskrivningar							
Finansiella kostnader							
Summa kapitaltjänstkostnader							
Resultat	0,0		0,0				

3.2.3 Prognos

Återfinns under avsnittet 3.2.2 ovan.

3.2.4 Investeringsredovisning

3.2.4.1 Investeringar

År 2023

Belopp i mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
VA	-498	-763	-991	228
Inkomster	41	60	0	60
Utgifter	-539	-823	-991	168
varav reinvestering	-138	-220	-236	16
varav nyinvestering	-401	-603	-755	152
Avfall	-3,8	-10,2	-14,2	4,0
Utgifter	-3,8	-10,2	-14,2	4,0
varav reinvestering	-0,1	-0,5	-1,2	0,7
varav nyinvestering	-3,7	-9,7	-13	3,3
Delsumma VA och Avfall	-501,8	-773,2	-1005,2	232,0
Skyfall skattefinansierat	-12	-12	-12	0
Tekniskt vatten	-107	-250	-250	0
Investerings-netto	-620,8	-1035,2	-1267,2	-232
Exploatering	-23	-75	-58	-17
Inkomster	34	45	62	-17
Utgifter	-57	-120	-120	0
Netto	-643,8	-1110,2	-1325,2	215,0

Investerings-netto är nämndens investeringsutgifter och investeringsinkomster exklusive exploateringsinvesteringar. Netto är nämndens totala investeringsutgifter och investeringsinkomster inklusive exploateringsinvesteringar.

Planperioden 2021-2025

Belopp i mnkr	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021- 2025	Avvikelse
Inkomster	170	329	0	329
Utgifter	-1933	-5405	-6106	753
varav reinvestering	-447	-1261	-1067	-195
varav nyinvestering	-1486	-4144	-5039	948
Investerings-netto	-1763	-5076	-6106	1082
VA inkomster	170	329	0	329
VA utgifter	-1798	-4751	-5231	480
varav reinvestering	-446	-1258	-1062	-196
varav nyinvestering	-1352	-3493	-4169	676
Avfall utgifter	-11	-129	-275	146
varav reinvestering	-1	-4	-5	1
varav nyinvestering	-10	-125	-270	145
Skyfall skattefinansierat	-13	-73	-100	27
Tekniskt vatten	-111	-452	-500	48
Investeringsnetto	-1763	-5076	-6106	1030
Exploatering	-53	-201	-596	395
Inkomster	162	336	309	27
Utgifter	-215	-537	-905	368

Årsprognosen 2023 för nyinvesteringar och reinvesteringar inom avfall och VA, exklusive exploatering, skyfall och tekniskt vatten, uppgår till 773 mnkr att jämföra med årsbudget som är 1 005 mnkr. Avvikelsen är 232 mnkr. 60 mnkr beror på att inga inkomster var budgeterade för VA-verksamheten och 173 mnkr beror på mindre utgifter. Anslutningsinkomster prognostiseras till 60 mnkr för VA-verksamheten exklusive exploateringsanslutningar. Utgiftsavvikelsen på 173 mnkr redovisas nedan för respektive verksamhetsområde.

Prognosen för skyfall på 12 mnkr stämmer med budget. Prognosen för tekniskt vatten är 250 mnkr, vilket är på samma nivå som budget.

Investeringsprognosen 2021–2025 är för nyinvesteringar och reinvesteringar inom avfall och VA, exklusive exploatering, skyfall och tekniskt vatten, 4 551 mnkr jämför med budget för samma period 5 506 mnkr. Avvikelsen är 955 mnkr. 329 mnkr beror på att VA-anslutningsinkomster inte varit budgeterade och 626 mnkr på minskade utgifter jämfört med budget. Det beror bland annat på att investeringsvolymerna år 2021 och 2022 inte uppnåts. Förmågan att genomföra investeringsprojekt bedöms stegvis öka. Det är stor aktivitet i projekten, beställningar är gjorda och många projekt är i genomförandefas så utfallet beräknas öka enligt prognos.

Redovisning per område

År 2023

Investerings-område, mnkr VA-verksamheten	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-401	41	-603	60	-755	0
Reinvesteringar	-138		-220		-236	
Total	-539	41	-823	60	-991	0

Planperioden 2021-2025

Investerings-område, mnkr VA-verksamheten	Prognos 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-3493	329	-4 169	0
Reinvesteringar	-1258		-1 062	
Total	-4750	329	-5 231	

Utgiftsprognosen för nyinvesteringar och reinvesteringar inom VA 2023 är 823 mnkr jämfört med budget 991 mnkr vilket ger en avvikelse med 168 mnkr.

För reinvesteringsprojekt är det en avvikelse med 16 mnkr inom investeringsområde Dricksvattenproduktion, som beror på att driftnära och driftkritiska projekt inom vattenproduktion tar resurser så investeringsprojekt inte kan prioriteras. Leveranssäkerhet är prioriterad.

För nyinvesteringsprojekt är det en avvikelse med 153 mnkr som beror på ett antal olika orsaker. En orsak är en fördröjd materielleverans i projektet ultrafilter Alelyckan (17), som tillhör område Dricksvattenproduktion. Det blir lägre kostnader för anslutningar på grund av färre ansökningar, som beror på konjunkturläget (31 mnkr), samt förskjutningar av projekt (Kallheds näsa och Kippholmen) inom VA-upprustning (12 mnkr), som inväntar beslut från länsstyrelsen. Det är även förskjutningar av projekt inom områdena Generalplan (30 mnkr) och Dagvattendammar (27 mnkr). Dessutom utnyttjas inte posten för oförutsedda kostnader på 35 mnkr. Investeringarna syftar till förnyelse och förbättrad funktion, exempelvis minskat flöde av tillskottsvatten och säkrare dricksvattenleverans. Avvikelsen har en mindre påverkan på verksamheten och måluppfyllelsen det här året. Effekterna är större om avvikelsen upprepas under flera år.

För att öka förmågan att genomföra investeringsprojekt har förvaltningen flera pågående förändringsarbeten som förändrad organisation med tydligare fokus på projektgenomförande respektive planering, arbetet med bemanning med nya ramavtal för konsulter samt rekrytering enligt personalförsörjningsplan. Dessutom följs arbetade timmar i projekten upp. För att öka förmågan arbetar vi också med att förändra arbetssätt inom projektverksamheten såsom bättre rutiner, mindre resurskrävande entreprenadformer mm.

För VA är investeringsplanen minskad 2021–2025 jämfört med KF:s beslutade budget med 481 mnkr. Detta beror bland annat på att investeringsvolymerna år 2021 och 2022 inte uppnåddes.

Avfallsverksamheten

Investeringsområde, mnkr	Årets utfall		Prognos helår		Budget helår		Prognos 2021-2025		Budget 2021-2025	
	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	Ink
Nyinvesteringar	-3,7		-9,7		-13,5		-126		-270	
Reinvesteringar	-0,1		-0,5		-0,7		-3		-5	
Total	-3,8		-10,2		-14,2		-129		-275	

Prognosen för avfallsverksamhetens nyinvesteringar och reinvesteringar 2023 är 4 mnkr lägre än budget. Avvikelsen beror på senarelagda investeringar på återvinningscentralerna Bulycke och Tagene. Det är även en lägre prognos för nyinvesteringar utgifter för den nya kretsloppsparken i Högsbo samt lägre utgifter för avfallskärl under året.

För avfallsverksamheten är investeringsplanen 2021–2025 minskad med 146 mnkr jämfört med kommunfullmäktiges beslutade budget. Det beror på att större delen av investeringsutgiften för den nya kretsloppsparken i Högsbo tas av Higab men budgeterades på Kretslopp och vatten i planen. Investeringsprojektet för den nya kretsloppsparken startas under 2023 och kommer pågå till och med 2026. Ändrad lagstiftning för insamling av matavfall och förpackningar innebär tillkommande investeringar i behållare för perioden 2023–2028, vilket innebär att minskningen motverkas något.

3.2.4.2 Exploateringsinvesteringar

År 2023

Belopp i mnkr	Årets ack utfall	Prognos helår	Budget helår	Avvikelse
Inkomster	34	45	62	17
Utgifter	-57	-120	-120	0
Netto	-23	-75	-58	17

Planperioden 2021-2025

Belopp i mnkr	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025	Avvikelse
Inkomster	162	336	309	-27
Utgifter	-215	-537	-905	-368
Netto	-53	-201	-596	-395

Analys av pågående och kommande projekt och tidplaner har gjorts och bedömningen är att utgiftsprognosen ligger kvar på 120 mnkr, som är budgeterat belopp för 2023. Prognos för inkomster justeras ned med 17 mnkr för år 2023 jämfört med budget. Orsaken är konjunkturläget.

Planperioden för 2024 och 2025 ligger kvar på prognosen som gjordes i senaste nomineringen. Det innebär att prognosen för planperioden 2021–2025 har skrivits ner jämfört med KF:s budget. Prognosens minskning jämfört med budget är netto 395 mnkr. Utgifterna minskas med 368 mnkr och inkomsterna ökar med 27 mnkr.

Orsaken till minskningen av utgifter för planperioden är tidigare års låga

kostnadsutfall samt en anpassning till stadens minskade exploateringstakt och konjunkturläget.

KF beslutar om taxa för anslutningsavgifter. För 2023 beslutades en 5-procentig taxeökning vilket förklarar en del av ökningen av prognosen för inkomsterna för planperioden. Anslutningsavgifterna är svåra att bedöma och i dagsläget finns en osäkerhet på grund av konjunkturläget.

3.2.4.3 Projektuppföljning

Investerings- och exploateringsprojekt av väsentlig betydelse

Projekt	KF- beslut (J/N)	Ack. utfall		Total projektprognos		Projektbudget		Slutår
		Ink	Utg	Ink	Utg	Ink	Utg	
Alelyckan Ultrafilter (2018)	J		-200		-720		-900	2026
Kodammarna (2019)	N		-465		-500		-540	2024
Björlanda pumpkedja (2020)	J		-170		-225		-350	2025
Tekniskt vatten (2022)	J		-92		-400		-500	2024

Alelyckan ultrafilter: Budget på 900 mnkr godkänd i KF i 2018 års prisnivå. Utfall och prognos är indexberäknat till 2018 års prisnivå. I nämnden har budget på 780 mnkr i 2018 års prisnivå godkänts. Projektets prognos omräknat till 2018 års prisnivå ligger inom budget

Kodammarna: Budget på 540 mnkr godkänd i KF i 2019 års prisnivå. Utfall och prognos är indexberäknat till 2019 års prisnivå. Projektets prognos omräknat till 2019 års prisnivå ligger inom budget

Björlanda pumpkedja: Budget på 350 mnkr godkänd i KF i 2020 års prisnivå. Utfall och prognos är indexberäknat till 2020 års prisnivå. Projektets prognos omräknat till 2020 års prisnivå ligger inom budget

Tekniskt vatten: Budget på 500 mnkr godkänd i KF i 2022 års prisnivå. Utfall och prognos är indexberäknat till 2022 års prisnivå. Projektets prognos omräknat till 2022 års prisnivå ligger inom budget

3.2.4.4 Större investeringsprojekt

Alelyckan ultrafilter och dricksvattenkemikalier

Kommunfullmäktige har år 2018 beslutat godkänna investeringsprojektet Alelyckans ultrafilter och dricksvattenkemikalier. Projektets syfte är att installera ultrafilter på Alelyckans vattenverk för att komplettera den mikrobiologiska barriärverkan på vattenverket. Med ultrafilter förbättras leveranssäkerheten av dricksvatten och ges skydd mot vattenburen smitta. Vattenburen smitta bedöms idag som den största hälsorisk för allmän dricksvattenförsörjning baserad på ytvatten.

Under året har byggnationen av den nya ultrafilterbyggnaden kommit i gång. Jord- och bergschakt är färdigställda och i nuläget har betonggjutningar påbörjats.

En ny tidplan har tagits fram, som innebär att projektet bedöms bli klart under kvartal 2 år 2026. Nämndens beslutade budget är 780 mnkr i 2018 års prisnivå, vilket innebär att vi inte nyttjar hela beslutade ramen från fullmäktige som är 900 mnkr i 2018 års prisnivå. Senaste prognos uppgår till 720 mnkr i 2018 års prisnivå.

Renovering av avloppspumpstation - Kodammarna

Projektet renovering av avloppspumpstationen Kodammarna fortlöper. Etapp 2 är slutförd och anläggningen är driftsatt i samarbete med Gryaab. Rivningen av den gamla stationen, Etapp 3, är i slutfas. Den fjärde etappen i projektet är byggnation av en verkstad och servicebyggnad. Upphandlingen är klar och byggnation påbörjas i maj. I den senaste prognosen för projektet ligger kostnaderna inom budgetram.

Björlanda pumpkedja

Projektet innebär utbyggnad av omkring sex km överföringsledningar för avlopps- och dricksvatten mellan Skra bro och Kärrdalen samt nybyggnation av en dricksvatten- och två spillvattenpumpstationer. Möjligheten att avleda avloppsvatten från området runt Skra bro är begränsad då det befintliga avloppssystemet inte uppfyller gällande dimensioneringskrav. Vidare kommer projektet även förstärka leveranssäkerheten av dricksvatten och försörja planerad bebyggelse. Projektet är indelat i olika etapper. Etapp A har färdigställts och slutbesiktigats och statusen på Etapp B är att den ska vara driftsatt till sommaren 2024. KF:s beslutade budget är 350 mnkr i 2020 års prisnivå och nämnden har beslutat om en budget på 300 mnkr i 2020 års prisnivå. Projektet prognos omräknat till 2020 års är 250 mnkr vilket innebär att projektet håller sig inom budget

Tekniskt vatten

Den 22 november 2022 undertecknades ett kontrakt mellan Göteborgs Stad och NOVO, som rör utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten. Vidare har Kretslopp och vatten den 23 november 2022 undertecknat ett kontrakt med den tilldelade entreprenören Annebergs bygg & anläggning AB. Projektet är nu i produktion i tre av sju etapper, samtidigt som projektering för kvarstående etapper pågår. Ledningssträckan för projektet uppgår till ca 6,4 km, där delar av sträckan kommer att förläggas ovan mark. Slutdatum för entreprenaden är 24 juli 2024. Projektet har en totalprognos på 452 mnkr i 2023 års prisnivå. Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå. Med hänsyn tagen till indexutvecklingen under 2022–2023 ligger totalprognosen på 400 mnkr i 2022 års prisnivå, i linje med beslutad budget, vilket innebär att budgetreserven på 100 mnkr i nuläget inte bedöms behöva nyttjas.

3.2.4.5 Skyfallsinvesteringar

Prognosen för helåret 2023 är på 12,5 mnkr, vilket är på budgetnivå. Ett stort projekt, Fjärdingsplan, pågår och upphandling är gjord. Ytterligare ett projekt, Stabbeparken, är i projekteringsfas. Flera utredningar pågår.

Prognosen för planperioden 2021–2025 är lägre än budget med 30 mnkr men räknar med en stegvis ökning av förmågan att genomföra skyfallsprojekt.

Uppskattade utgifter för skyfall ska ses som indikativa i detta läge. Stora

investeringar kan förväntas framåt men hur snabbt dessa kan genomföras beror på hur politiken beslutar kring målbild och ambitionsnivå.

Belopp i mnkr	Årets utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster						0
Utgifter	-12	-12	-12	-13	-73	-100
Netto	-12	-12	-12	-13	-73	-100

3.2.4.6 Tekniskt vatten investeringar

Utbyggnad av ledningar för tekniskt vatten till NOVO. Projektet är nu i produktion i tre av sju etapper, samtidigt som projektering för kvarstående etapper pågår. Slutdatum för entreprenaden är 24 juli 2024. Projektet har en totalprognos på 452 mnkr i 2023 års prisnivå. Nämndens beslutade budget är 400 mnkr i 2022 års prisnivå. Med hänsyn tagen till Indexutvecklingen under 2022–2023 ligger totalprognosen på 400 mnkr i 2022 års prisnivå, i linje med beslutad budget, vilket innebär att budgetreserven i nuläget inte bedöms behöva nyttjas.

Belopp i mnkr	Årets Utfall	Prognos helår	Budget helår	Ack utfall 2021-2025	Prognos 2021-2025	Budget 2021-2025
Inkomster						
Utgifter	-107	-250	-250	-111	-452	-500
Netto	-107	-250	-250	-111	-452	-500

3.2.5 Uppföljning av investeringsrelaterade driftkostnader

Belopp (tkr)	Utfall perioden	Prognos helår 2023
Investeringsrelaterade kostnader		
Sanering, rivning	-8,5	-11
Utrangeringar	-11,3	-12
Kritiska ledningar, filmning	-2,2	-4
Detaljplanearbete inklusive arbetad tid	-13	-17,5
Förstudier inklusive arbetad tid	-24	-45
Investeringsrelaterade intäkter		
Totalt, netto	-59	-89,5

Investeringsrelaterade driftkostnader uppgår till 59 mnkr i augusti och prognosen för helåret är 89,5 mnkr.

Sanering och rivning avser projekten Renovering av avloppspumpstation Kodammarna och Slopade reservoarer och prognosen för helåret är 11 mnkr.

I och med projekt Renovering av avloppspumpstation Kodammarna har 11,3 mnkr utrangerats under året.

Detaljplanearbetet och förstudier är framför allt egen arbetad tid.

3.2.6 Uppföljning av kommuncentrala poster som hanteras genom beslut av andra nämnder

Kommuncentral post (Belopp i tkr)	Utfall perioden	Prognos helår	Budgeterat belopp helår
Nedlagda deponier	777	1000	1000
Västsvenska paketet	1068	2000	2000
Dagvatten och skyfall*	6343	10500	10500

Ovanstående kostnader inkluderar även kostnader för arbetad tid

**Observera att Dagvatten och skyfall även redovisas som ett eget kollektiv i kapitel 3.2.2.4*

3.3 Uppföljning av budgetavvikelser

3.3.1 Förvaltningens förslag till åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårseffekt (mnkr)	Planerad effekt innevarande år	
		mnkr	Årsarbetare
Tabell ej tillämpbar			

VA-verksamheten

Kretslopp och vattennämnden är för taxekollektiven undantagen § 16 i kommunfullmäktiges regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning.

Nämnden har beslutat om egna regler för ekonomisk planering, budget och uppföljning. Uppstår en skuld/fordran till abonnent skall denna regleras inom 3 år.

Förvaltningen avser föreslå att detta regelverk justeras så att avvikelser beroende på ränta och pensionsskuld hanteras i samband med beslut om kommande års taxa.

Förvaltningen föreslår inga åtgärder till nämnden i samband med denna rapport utöver de besparingsåtgärder som redan beslutats KVN 2023-05-16 §98 009/23.

3.3.2 Uppföljning av beslutade åtgärder

Åtgärd/kommentar	Helårs-effekt (mnkr)	Planerad effekt innevarande år		Effekt tom perioden	Bedömd effekt innevarande år	
		mnkr	Årsarbetare		mnkr	Årsarbetare
Tabell ej tillämpbar						

Vid sammanträde den 16 maj tog nämnden del av en fördjupad analys av ekonomisk prognos för VA-verksamheten och fattade beslut om besparingsåtgärder i enlighet med förvaltningens förslag, undantaget av punkten personal.

Besparingsåtgärderna som beslutades bestod av minskade lokalkostnader (1mnkr) och minskade kostnader för Intraservice (2mnkr) KVN 2023-05-16 §98 009/23,

3.4 Uppföljning av särskilda beslut och uppdrag

3.4.1 Uppföljning avtalssamverkan

Avtalets namn/rubrik	Avtalspart/-er (kommun och/eller Region)	Verksamhet som bedrivs med stöd av avtalet	Övrigt?
Avtal Göteborgs leverans av dricksvatten till Ale och Göteborgs transitering av dricksvatten från Gårdsten genom Ale till Rödbo på Hisingen i Göteborg	Ale kommun	Dricksvattendistribution	Leverans av dricksvatten till Ale. Transitering av dricksvatten till Göteborg via Ale (vatten från Gbg)
Insamling och omhändertagande av återanvändbara saker från åvc:er	Kungsbacka kommun	Avfall/Återvinning	Insamling av byggmaterial såsom fönster, dörrar, garderober, tegeltakpannor och VVS-prylar. Insamlingsaktören ersätts inte av beställaren
VA-avtal med Kungsbacka kommun inkl dricksvatten och spillvatten	Kungsbacka kommun	Dricksvattendistribution Avledning spillvatten	Kostnaderna för resp. kommuns åtagande enligt detta avtal är likställda. Resp. kommun fakturerar sina abonnenter. Kungsbacka levererar dricksvatten till fastigheter i Göteborg. Kungsbacka tar emot spillvatten från fastigheter i Göteborg och vice versa.
Avsiktsförklaring avseende samverkan kring vatten- och avloppsförsörjning	Kungsbacka kommun	Vatten och avlopp	Gemensam planering inför framtida investeringar
Ömsesidigt dricksvattenkomplement i ansträngda lägen	Kungsbacka kommun	Dricksvattendistribution	
Samverkansavtal gällande test av infiltrationsanläggning i Gråbo	Lerums kommun	Råvattenförsörjning	

Avsiktsförklaring mellan Göteborg och Lerum avseende samverkan kring råvattenförsörjning från Mjörn	Lerums kommun	Råvattenförsörjning	Gemensam planering inför framtida råvattenförsörjning
Dricksvattenleverans till Mölndal	Mölndals stad	Dricksvattendistribution	
Avledning av spillvatten från Eklanda Mölndal via Göteborg	Mölndals stad	Avledning av spillvatten	
Avledning av spillvatten från Göteborg genom Mölndal	Mölndals stad	Avledning spillvatten	
Dricksvattenleverans till Partille	Partille kommun	Dricksvattendistribution	
Partille transitering avlopp	Partille kommun	Avledning avlopp	
Dricksvattenleverans till Öckerö	Öckerö kommun	Dricksvattendistribution	
Avtal kring fördjupat regionalt samarbete inom avfall, vatten och avloppsområdet i Göteborgsområdet	GR	Vatten, avlopp och avfall	
Samarbetsavtal om nyttjande av ÅVC	Partille, Lerum, Härryda, Mölndal, Kungsbacka och Ale kommuner	Avfall/Återvinning	Kommuninvånare får välja vilken ÅVC de vill
Samarbetsavtal och styrgrupp om inpasseringssystem ÅVC	Partille, Lerum, Härryda, Mölndal, Kungsbacka och Ale kommuner	Avfall/Återvinning	Kommunerna har samma inpasseringssystem eftersom invånarna ska kunna välja ÅVC även i annan kommun än hemkommunen.

Förvaltningen samarbetar med flera kommuner kring framför allt dricksvattenleverans och spillvattenavledning. Det finns också samarbeten kring avfallsinsamling.

Förvaltningen har tecknat flera avtal med Mölndals stad, som gäller drift och underhåll av gemensamma anläggningar, tex katodiskt skydd av vattenledningar, kulvert från Lackarebäckverket, vattenledningar i Krokslätts Parkgata, m.fl. Det pågår även ett samarbete med ledningsflytt och bildande av ledningsrätt för Pedagoger Park i Mölndals stad.

Kretslopp och vattennämnden har delegerat ansvar till förvaltningsdirektören att teckna avtal med andra kommuner och regioner. I vissa fall förekommer delegation även på avdelningschefsnivå.

Alla ovanstående avtal är tillsvidareavtal och löper på tills någon part säger upp avtalet skriftligt. Uppsägningstid varierar.

3.4.2 På vilket sätt har nämnden begränsat uppgifter inom bland annat administration, ledningsarbete och konsultanvändning?

För att begränsa nya och utvidgade uppgifter kan Kretslopp och vatten konstatera att för att minska administrationen, som påverkar styrningen, behöver samtliga chefsnivåer i förvaltningen bättre prioritera (utifrån grunduppdragen) vad som ska göras, vem som ska göra det, hur det ska göras och när det ska ske. Förvaltningens arbete med en utvecklad styrmodell med tillhörande ekonomimodell är ett sätt att på sikt begränsa den administrativa belastningen genom att ta bort vissa administrativa aktiviteter i styrning- och uppföljningskedjan och aktivt värdera vilka uppgifter/uppdrag som organisationen kan sluta att göra när nya tillkommer. Sammantaget ska detta ge bättre förutsättningar att minska den administrativa belastningen på verksamheten som helhet, inte bara i kärnverksamheten.

Kretslopp och vatten har också påbörjat arbetet med att utveckla befintliga administrativa stödresurser, att de har rätt typ och nivå av kompetens och om de skall placeras som en central funktion eller ute på plats i verksamheten.

Inför rekrytering av administrativ personal i stödfunktionerna, i samband med exempelvis naturlig rörlighet, sker en analys i ledningsgruppen för stödavdelningarna huruvida en ersättningsrekrytering behöver göras. I de fall en nyrekrytering sker är ett arbetssätt som kommer prövas framgent att vid rekryteringen genomföra en noggrann avvägning mellan utbildningsnivå och vad de faktiska arbetsuppgifterna kommer att vara. Här kommer Kretslopp och vatten att prioritera att det administrativa stödet har mer av en operativt stödjande roll mot chefer i allmänhet och mot chefer i driften i synnerhet.

Användning av olika typer av konsulter är under analys i samverkan med övriga stadsutvecklande förvaltningar. Det finns ett behov av viss andel konsulter i investeringsprojekt för att utföra förvaltningens grunduppdrag.

3.4.3 Uppföljning av arbetet inom krisberedskap och civilt försvar

3.4.3.1 Har nämnden/bolagsstyrelsen tagit fram en egen planering baserat på Göteborgs Stads riktlinje för nödvattenförsörjning?

Ja. Kretslopp- och vattennämnden har som stadens VA-huvudman i uppdrag att tillgodose invånarnas och övriga brukares behov av en säker, effektiv och miljömässig vattenförsörjning. Kretslopp- och vattennämnden ska vid störningar i vattenförsörjningen så snabbt som möjligt återställa normal leveransförmåga samt fram till dess skyndsamt tillhandahålla nödvatten utifrån prioritering. Förvaltningen har en egen planering i form av en rutin för nödvattenförsörjning och reservvatten. Syftet med rutinen är att säkra alternativ dricksvattenförsörjning vid storskaliga leveransavbrott och/eller avvikande dricksvattenkvalitet.

3.4.3.2 Har nämnden/bolagsstyrelsen tagit fram en pandemiplan?

Ja. Förvaltningen har en pandemiplan i form av en riktlinje för smittspridning och personalbortfall.

4 Styrinformation till nämnden

4.1 Nämndens mål och indikatorer

4.1.1 Grunduppdrag

4.1.1.1 Centrala mål: Säker dricksvattenförsörjning



Beskrivning

Säker dricksvattenförsörjning är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Dricksvattenförsörjning är en huvudprocess som består av processerna råvattenförsörjning, dricksvattenproduktion och dricksvattendistribution.

Måloppfyllelse.



Viss måloppfyllelse

Kommentar

Sammanfattningsvis bedöms målet om säker dricksvattenförsörjning delvis uppfyllas och utvecklingen går åt rätt håll. Klagomålen, både totalt och inom kategorierna missfärgat dricksvatten, smak och lukt, ligger lägre än normalt. Dricksvattenkvaliteten har varit god hos brukarna, utan avvikelser hos spolade prover. Fyra ospolade prover överskred något gränsvärde, men de orsakades av fastighetsinstallationer.

Ny vattentjänstlag

En ny lagstiftning inom dricksvattenområdet trädde i kraft vid årsskiftet, och anpassningen pågår i beslutad takt. Krävda underlag kommer lämnas till miljöförvaltningen under november. Arbetet med en långsiktig verksamhetsplan tar om hand en del av de ökade kraven på riskbaserat arbetssätt.

Råvattenförsörjning

Råvattenförsörjningen har fungerat bra, även om en mycket torr vår ledde till sjunkande vattennivåer i sjöar och vattendrag. Förvaltningen samverkade med grannkommuner och förberedelser gjordes inför en torr sommar. Torkan uteblev, men konkurrensen om vattenresurser från små råvattenmagasin och behovet av strategiska val för regionens vattenförsörjning framgick tydligt. Råvattnet till vattenverken har uppfyllt alla branschriktlinjer.

Dricksvattenproduktion

Dricksvattenproduktionen har haft driftavvikelser, vilket syns i måttet om störningsfri drift nedan, men inga kvalitetsavvikelser enligt gällande lagstiftning. Arbetet med ultrafilter på Alelyckans vattenverk pågår, för att ytterligare förbättra vattenkvaliteten. Förnyelsen på vattenverken behöver öka, nu åldras både processanläggningen och fastigheterna snabbare än de förnyas. Långa leveranstider för viss utrustning påverkar utvecklingen.

Dricksvattendistribution

Den distribuerade volymen har legat på en lägre nivå jämfört med motsvarande tid förra året. Kretslopp och vatten bedömer att energipriserna och den allmänna konjunkturen med en orolig omvärld minskar vattenförbrukningen men också att läckaget har minskat. Det är svårt att säkert säga hur mycket av minskningen som är läckage och vad som är minskad förbrukning på grund av eftersläpning i rapporterad förbrukning. Med fler uppkopplade vattenmätare kommer vi få en kontinuerlig mätning av förbrukningen hos brukarna och därmed bättre kunna följa läckaget löpande framöver. Under perioden har antalet digitalt och automatiskt avlästa vattenmätare ökat till drygt 5 900. Antal rörbrott har varit marginellt fler än tidigare år. Med aktiv läcksökning har cirka 45 procent av läckorna hittats innan de givit någon påverkan hos brukare. Bedömningen är att målet för läckaget inte kommer att nås för helåret.

En förenklad uppföljning av förnyelsetakten tyder på att antal meter förnyad dricksvattenledning ökat under året, men ändå under målnivån. Bedömningen är ändå att förvaltningen tagit ett viktigt kliv framåt. Reservoarerna genomgår flera förnyelseprojekt, men behovet för anläggningarna täcks ändå inte långsiktigt. Stomnäsprojekten som förstärker vårt ledningsnät pågår och utförs enligt plan.

Utbyggnad

I detaljplaner omhändertas förvaltningens behov i stadsplaneringen tillfredsställande och VA-utbyggnaden följer i huvudsak planen.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: mer än 95 % störningsfri drift	93%	82%	56%	95%
Andel av tid utan oönskad kvalitetspåverkan på producerat dricksvatten, målvärde: 100 % avseende specifika krav enligt livsmedelsverket samt barriärverkan	93%	100%	100%	100%
Andelen tid med en faktisk råvattenkvalitet som uppfyller branschriktlinjerna, prestationsmätt, målvärde: 95 %	100%	100%	100%	95%
Läckage från dricksvattennätet, målvärde 14 m3/km ledning, år		18,7	17,3	14
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 1 % av dricksvattenledningsnätet				1%

4.1.1.2 Centrala mål: Robust avloppshantering



Beskrivning

Robust avloppshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Avloppshantering är en huvudprocess som består av processerna avleda

avloppsvatten och rena avloppsvatten.

Måluppfyllelse.

 Viss måluppfyllelse

Kommentar

Robust avloppshantering

Stor nederbörd under perioden medförde mycket bräddning och nödavledning. Målet för bräddning är fortfarande möjligt att nå, men nödavledningen var över målet redan i augusti. Översvämningar ligger, trots regnen, endast marginellt högre än de senaste fem åren. Det beror på att det varit ihållande regn, men få kraftiga regn. Flödesoptimering för tunnelsystemet har påbörjats under perioden tillsammans med Gryaab för att minska bräddning och förbiledning.

Antal avloppsstopp är något fler än tidigare år och målet kommer inte att nås på helåret. Ökat tillskottsvatten i spillvattenledningarna antas bidra till detta då det minskar kapaciteten i ledningarna på grund av fett, sediment eller skador. Förvaltningen arbetar vidare med att verksamheter som restauranger ska ha fettavskiljare och under perioden har 113 fettavskiljare installerats.

En manuell sammanställning av förnyelsetakten under året visar en positiv trend för förnyelsetakten av ledningsnätet, men inte så hög som önskas. Arbeta fortsätter med att ta fram en metod för att kunna följa förnyelsen tätare under året. Efter att förra året utrett och projekterat, pågår nu flera förnyelseprojekt för pumpstationer. Det har rekryterats fler projektledare vilket gör att takten ökar, men inte så mycket som eftersträvas.

Utbyggnad och detaljplaner

Takten i nuvarande VA-utbyggnadsplan följs, men på grund av lagändringar ersätts planen av vattentjänstplanen. Vattentjänstplan 2024–2027 är för närvarande på samråd och pekar ut 11 VA-utbyggnadsområden, huvuddelen på norra Hisingen. I flera av utbyggnadsområdena är dagens bristande avloppslösningar bidragande motiv till föreslagen VA-utbyggnad.

Förutsättningar för en robust avloppshantering i kommande stadsområden stärks eftersom förvaltningen bedömer att frågor om avlopp och då särskilt dagvatten, omhändertagits väl i nya detaljplaner.

Åtgärder för att minska miljöpåverkan genomförs och solceller har installerats på tre anläggningar hittills under året.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Behovsbaserad förnyelsetakt ledningsnät, målvärde: 0,8% av ledningsnätet	0,43%	0,58%		0,8%
Behovsbaserad styrd förnyelse av pumpstationer, målvärde: 7 st per år	0st/år	0st/år	1st/år	7st/år

4.1.1.3 Centrala mål: Hållbar avfallshantering



Beskrivning

Hållbar avfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Avfallshantering är en huvudprocess som består av processerna förebygga avfall, samla in avfall och behandla avfall

Måluppfyllelse.



Viss måluppfyllelse

Kommentar

Målet om en hållbar avfallshantering uppfylls till viss del, med en positiv trend.

Driften fungerar väl och kundklagomålen är få. Avfall till förbränning sjunker, men även insamlat matavfall minskar något, troligen på grund av hushållens försämrade ekonomi. Grovavfall och restavfall till förbränning minskar mer än matavfallet, vilket är i linje med långsiktiga mål.

Återvinningscentraler och kretsloppspark

Besöken på återvinningscentralerna har blivit 5,4 procent fler än motsvarande period förra året, men mängderna har minskat. Antalet besök har ökat under flera år. Besökarna lämnar i snitt 113 kg per besök i år, mot förra årets 129 kg/besök. Samma period år 2018 lämnades 177 kg/besök. Detta är en trolig effekt av att fria besök införts. Det går inte utifrån statistiken att påvisa något ändrat beteende hos företagskunderna.

Arbetet med att etablera en ny Kretsloppspark i Högsbo fortsätter som planerat och ett avtal med den entreprenör som ska konstruera och bygga anläggningen har tecknats.

Utökat ansvar för förpackningsinsamling

Övertagande av ansvar för förpackningsinsamling från 2024 och införandet av fastighetsnära insamling av förpackningar från 2027, kommer att stödja avfallsplanens mål, genom färre förpackningar i restavfallet och mindre avfall till förbränning. Alla nödvändiga beslut är nämndbehandlade. Arbetet är mycket resurskrävande, men fullföljs. Aktuellt under perioden har varit upphandlingar av tömning och städning på återvinningsstationerna samt auktorisation av insamling i flerbostadshus, som alla ska startas från 2024. Förpackningsinsamling inkluderas även i det pågående arbetet med upphandling för avfallsinsamling i nordost.

Matavfall

Införande av obligatorisk matavfallssortering kommer på sikt öka näringsåtervinning och biogasproduktion. Den femtedel av kunderna som idag inte sorterar ska ha matavfallsbehållare, men alla kommer inte på plats till årsskiftet. Alla fastighetsägare hinner inte bygga om sina avfallsutrymmen tills dess och entreprenörerna hinner inte få tag i nya fordon eller planera om rutten. Dispensansökan är inskickad till Naturvårdsverket för att fortsatt få hämta blandat avfall från de verksamheter och flerbostäder som inte sorterar efter årsskiftet. Eftersom småhusens obligatoriska sortering samordnas med införande av förpackningsinsamling i tvåfackskärl har dispens sökts även för de återstående småhusen. Förbättringsåtgärder på behandlingsanläggningen för matavfallet, Marieholm, utreds också för att få ner rejektmängderna. Inriktningsbeslut förväntas under hösten.

Beteendepåverkande kampanjer om att öka matavfallsinsamlingen och minska matsvinnet, "Gör det inte svårare" och "All in mot matsvinn" har fortsatt under perioden.

Styrande dokument

Uppföljningen av avfallsplanen fram till och med år 2022 rapporterades av nämnden till kommunstyrelsen i början av sommaren. Uppföljningen visar på viss framgång med målen, men ambitionsnivån inom staden bedöms inte ha ökat så

mycket som önskat. Av avfallsplanens totalt 25 mål och delmål bedöms tre av målen vara uppnådda, fyra av målen har inte haft någon positiv utveckling, två mål är svårbedömda och övriga mål visar på viss förbättring.

Lagförändringarna kräver en större revidering av avfallsföreskrifterna. Ett förslag till föreskrifter har varit utställt under perioden och beslut om det reviderade förslaget följer under hösten.

Indikator	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Målvärde 2023
Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm, målvärde: ska inte överstiga 0,04 %	0,02%	0,02%	0,01%	<0,04%
Mängden avfall till förbränning ska minska, målvärde: <138 000 ton	139 280ton	136 118ton	87 862ton	<138 000ton
Öka mängden matavfall som går till biogasproduktion och näringsåtervinning, målvärde: öka	21 622ton	22 491ton	14 579ton	23 000ton

Kundklagomål i förhållande till totala antal hämtningar/töm är för perioden januari-juli.

4.1.1.4 Centrala mål: Trygg skyfallshantering



Beskrivning

Trygg skyfallshantering är ett övergripande mål enligt förvaltningens styrmodell.

Detta är en ny huvudprocess som tillkommit under 2022. Kretslopp och vatten har i uppdrag att samordna och driva skyfallsfrågan i nya och befintliga områden i Göteborg och ska säkerställa att nödvändiga åtgärder genomförs.

Måluppfyllelse.



Viss måluppfyllelse

Kommentar

Måluppfyllelsen bedöms som låg.

Genomförande

Kretslopp och vatten genomför dagvatten- och skyfallsutredningar i samtliga detaljplaner och bedömer att det ger resultat. Skyfallsfrågorna har under perioden tagits bra om hand i stadens fysiska planering.

Kretslopp och vatten har på grund av juridiska hinder och avsaknad av långsiktiga stadengemensamma mål, inte kunnat genomföra byggandet av så många skyfallsanläggningar som behövs för en god måluppfyllelse. De juridiska hindren består av att anläggningar skulle behöva byggas på privat mark och det finns inga tvingande åtgärder för att åstadkomma detta samt att när nyttan av anläggningarna skyddar privata intressen kan åtgärderna ifrågasättas utifrån kommunallagens likställighetsprincip. Konsekvensen av detta är att samhällsviktiga anläggningar och fastigheter riskerar att översvämmas vid skyfall.

Måluppfyllnaden mäts genom att följa den ackumulerade kapaciteten i de skyfallsanläggningar som byggs, mätt i volym. Anläggningarna ska ta hand om de

vattenvolymer som skapar konsekvenser i den befintliga staden för de områden som ligger inom stadens ansvar. I detta ingår inte volymer som hanteras när nya områden bebyggs. Behoven är mycket stora men målet är att 70 000 m3 ska kunna hanteras till 2027. För närvarande är den utbyggda kapaciteten 2 100 m3.

Samverkan och ansvar

Kretslopp och vatten har under perioden arbetat med att föreslå långsiktiga mål för skyfall som kan ingå i stadens kommande klimatanpassningsplan, som kommunstyrelsen ansvarar för. Målen kommer behöva kompletteras med fler verktyg, som en strategi, en åtgärdsplan och en stärkt organisation för skyfallsfrågor. Förvaltningen ser även att berörda förvaltningar i staden bättre behöver säkerställa kompetens och resurser utifrån sina ansvar.

Kretslopp och vatten har under perioden haft regelbunden dialog med andra förvaltningar i staden för att stärka förståelsen och skapa engagemang för frågorna. Under perioden har förvaltningen informerat branschorganisationen Fastighetsägarna för att öka kunskapen om fastighetsägares ansvar för skyfall och om vilken information staden erbjuder. Informations- och kommunikationsinsatser behöver stärkas ytterligare.

4.1.2 Utvecklingsarbete

Förvaltningens långsiktiga verksamhetsplaner samt de av nämnden beslutade miljö- och klimatmålen lägger grunden för förvaltningens utvecklingsarbete. I linje med dessa planer bedrivs ett aktivt forsknings- och utvecklingsarbete (FoU).

Målen inom utvecklingsarbetet följs upp och redovisas i förvaltningens nulägesanalys i oktober månad samt i kommande årsrapport. Nedan följer en lägesbeskrivning av viktiga områden inom det utvecklingsarbete som bedrivs.

De långsiktiga verksamhetsplanerna svarar upp för den långsiktiga planeringen av förvaltningens insatser inom vatten-, avlopps-, skyfalls- och avfallsfrågor. I de långsiktiga planerna ingår även insatser för miljö och klimat.

Nya långsiktiga verksamhetsplaner för vatten och avlopp har skrivits fram och är nu ute på intern remiss. Planerna kommer att innehålla nya mål och vara integrerade med stadens övriga stadsutveckling och ersätter på så vis åtgärdsplan vatten och åtgärdsplan avlopp. Beslut om planerna väntas kvartal 1 2024. Förvaltningen ser ett behov av en mer samlad process även internt för långsiktig planering i syfte att omhänderta frågor om stadsutveckling, dagvatten och skyfall.

Den långsiktiga planeringen för skyfall kommer sannolikt att bedrivas inom ramen för stadens klimatanpassningsplan.

För avfallsområdet omhändertas den långsiktiga planeringen även i den av kommunfullmäktige antagna avfallsplanen. Förvaltningens långsiktiga verksamhetsplan inom avfallsområdet utgår från denna.

Inom miljö- och klimatarbetet fortsätter arbetet med att genomföra åtgärder utifrån beslutade mål. Arbetet med att ta fram en solenergiplan har påbörjats i enlighet med Göteborgs Stads energiplan. Ett kartläggningsarbete för att se hur verksamheten kan bidra till stadens mål om en ökad biologisk mångfald har också påbörjats. Enligt anvisningarna för stadens gemensamma miljöledningssystem fortsätter arbetet med att införliva miljö- och klimatarbetet in i den ordinarie verksamhetsplaneringen och uppföljningen, nu med fokus på uppföljning. Exempelvis kommer miljörisker tas med i förvaltningens process för riskhantering och kontroll samt i nulägesanalysen under hösten.

Förvaltningens forsknings- och innovationsarbete styrs via forsknings- och

utvecklingsagendan där kunskapsluckor mellan nuläge och önskat läge identifierats och prioriterats.

Inom avfallsområdet pågår under året projekt avseende beteendepåverkan i flerbostadshus, EU-projektet Move21 – effektiva noder för avfallstransporter och Dreemer – hur olika transportslag effektivt skulle kunna dela på laddinfrastruktur och effekttillgång.

Inom vattenområdet har förvaltningen fortsatt att arbeta aktivt med hur framtidens regionala vattenförsörjning bör se ut inom projektet SVAR (stärkt vattenförsörjning inom göteborgsregionen) i regionen. Intressanta områden är att se hur vattenbalansen i regionen ser ut och vad det finns för samverkansbehov och möjligheter. Ett annat viktigt FoU-område är utveckling av digital teknik för läckageminskning samt skyfallsarbetet.

FOU- arbetet redovisas mer utförligt i förvaltningens årsrapport.

4.1.3 Dem vi är till för

Våra kunder

Kretslopp och vattens kunder är fortsatt nöjda med kundservice. Verksamheten är ansträngd sedan en tid med många ärenden och bemanningsutmaningar. Trots detta håller servicen en fortsatt hög nivå på kundservice och får bra betyg från kunderna även om svarstiderna under perioden varit lite längre än normalt. Fakturering sker nu tätare enligt tidigare beslut.

Dialogarbete

I maj genomfördes ett webinarium om fastighetsnära insamling som totalt sågs av ca 200 personer. I juni genomfördes Dialogforum avfall med deltagare från allmännyttan och större privata flerbostadshusägare. Diskussioner hölls kring kundportal, avfallsstatistik och FNI.

Förvaltningens miljöinformatörer har hittills under året besökt drygt 3 200 hushåll hos såväl allmännyttiga som privata bostadsbolag.

Projektet Utvecklad kunddialog är i förstudiestadiet. Där ska ett forum skapas för att diskutera strategiska VA-frågor med våra största kunder. I samband med detta har nya rollen Storkundsansvarig formats.

Mätare och fettavskiljare

Under perioden har antalet helt digitalt och automatiskt avlästa vattenmätare ökat till dryga 5 900 st. Det leder till snabbare fakturering och ger bättre data för arbetet med läckage. Verksamheter såsom restauranger har installerat 113 fettavskiljare under perioden. På så sätt förebyggs spolningar och stopp i avloppet.

5 Redovisning av nämndens uppdrag

5.1 Redovisning av uppdrag från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i och utanför budget (obegränsad kommentar)

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Kretslopp och vattennämnden får i uppdrag att ta fram förslag på nya och kostnadsberäknade åtgärder och aktiviteter för ökad måluppfyllelse som kan inkluderas i ordinarie uppföljning, arbetet ska påbörjas under 2021. <i>Uppdragsår</i> 2020 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag utanför budgetbeslut	 Pågående 2023-09-08 Information KVN 2023-11-15 för beslut KVN 2023-12-07.
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att aktivt arbeta med hållbarhetsperspektiven i budget- och uppföljningsprocesser. Detta gäller även jämställdhetsperspektivet och framför allt i investeringsbudgetar. <i>Uppdragsår</i> 2023 <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> Uppdrag inom budgetbeslut	 Avslutad 2023-09-13 Hållbarhetsperspektivet kommer att inkluderas i verksamhets- och investeringsnomineringarna samt kommenteras i tjänsteutlåtanden för budget och uppföljning. Jämställdhetsarbetet kommer att skrivas fram tydligare under sociala dimensionen. Förvaltningen föreslår att uppdraget förklaras avslutat i samband med beslut om delårsrapport augusti vid sammanträde KVN 2023-09-20 dnr 0009/23.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att arbeta för att andelen arbetade timmar som utförs av timanställda inte överstiger fem procent. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	✓ Avslutad 2023-09-13 Vid mätillfället augusti månad 2023 har förvaltningen 29 timavlönade vilket är en minskning sedan december 2022 men en ökning med en (1) timavlönad jämfört med samma mätperiod föregående år. Det ger en andel på cirka 3,0 procent för mätperioden för hela förvaltningen för delåret. Normalt kan förvaltningen ligga på cirka 3,5 procent timavlönad personal under ett verksamhetsår, där större delen av de timavlönade används av en avdelning och i roller som informatörer. Förvaltningen föreslår att uppdraget förklaras avslutat i samband med beslut om delårsrapport augusti vid sammanträde KVN 2023-09-20 dnr 0009/23.
Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att stärka de organisatoriska förutsättningarna för första linjens chefer och genomföra utbildningar om tillitsbaserat ledarskap. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag inom budgetbeslut	✓ Avslutad 2023-09-13 HR har tidigare delat ut utbildning i tillitsbaserat ledarskap via Iknow till förvaltningens ledningsgrupp i syfte att skickliggöra ledningen på grundläggande tankar bakom konceptet. Vidare fortsätter förvaltningen med UL för nya chefer samt förnyad UL för de som önskar (3 chefer under hösten 2023). HR har också initierat ett enkelt pilotarbete med Utvecklande Medarbetarskap (UM) för tre enheter i syfte att stärka tillit till medarbetare och utveckla självledarskapet. Piloten kommer att pågå under 2023–2024 för att sedan utvärderas på enklaste sätt. Förvaltningen föreslår att uppdraget förklaras avslutat i samband med beslut om delårsrapport augusti vid sammanträde KVN 2023-09-20 dnr 0009/23.
Göteborgs Stads nämnder och styrelser får i uppdrag att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till stadens kommande klimatanpassningsplan. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3 2023. Uppdragsår 2023 Typ av KF/KS-uppdrag Uppdrag utanför budgetbeslut	🟢 Pågående 2023-09-08 Uppdraget omhändertas i två delar; påverkan på VA- och avfallsverksamheten samt mål för skyfallshantering för hela staden. Eget ärende dnr 0285/23. Information KVN 2023-09-20 för beslut KVN 2023-10-18. Förlängd tidplan är avstämd med Stadsledningskontoret.

Uppdrag från KF/KS	Uppdragets status och kommentar
Samtliga nämnder och bolag får i uppdrag att, utifrån rapporten, ta fram konkreta åtgärder i syfte att minska administrationen. Uppdraget ska återredovisas i respektive nämnd/bolag. <i>Uppdragsår 2023</i> <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> <i>Uppdrag utanför budgetbeslut</i>	✓ Avslutad 2023-09-01 Uppdraget förklarades fullgjort i Kommunfullmäktige (2023-06-08 §13) och återrapporteras därmed ej till nämnd.
Samtliga nämnder och styrelser får i uppdrag att möjliggöra för anställningar och praktikplatser för fler personer med funktionsnedsättning, uppdraget återrapporteras i respektive nämnd och styrelse. <i>Uppdragsår 2023</i> <i>Typ av KF/KS-uppdrag</i> <i>Uppdrag utanför budgetbeslut</i>	— Ej påbörjad 2023-09-08 Uppdraget ej påbörjat på grund av prioriteringsskäl och personalförutsättningar på HR-avdelningen. Bedömning är att uppdraget kan påbörjas senare detta år.